

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Katedra sportovních her

**Analýza standartní situace kopu od branky u fotbalových
brankářů v různých věkových kategoriích**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:
Mgr. Jakub Kokštejn, Ph.D.

Vypracoval:
Andrej Kučerka

Praha 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl a řádně citoval všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne: _____

Andrej Kučerka

Poděkování

Rád bych srdečně poděkoval Mgr. Jakobovi Kokštejnovi, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, za jeho vstřícný přístup a rady které mi pomohly k vypracování této práce.

Abstrakt

Název práce: Analýza standartní situací kopu od branky u fotbalových brankářů v různých věkových kategoriích

Cíl: Cílem této bakalářské práce je analyzovat standartní situaci kop od branky a srovnat jejich četnost a úspěšnost mezi různými kategoriemi.

Metody: Ke zpracování této práce byla použita vědecká metoda nepřímého pozorování prostřednictvím videozáznamu. Na základě pozorování utkání třech odlišných týmů ve různých klubech a věkových kategoriích byla provedena analýza úspěšnosti zakládání útoku při kopu od branky.

Výsledky: Sledovali jsme četnost a úspěšnost standartní situace kop od branky a srovnávali tři kategoriemi – U18, U19 a muži. Výsledky byly překvapivé, protože dorostenecké kategorie předčily očekávání v zakládání útoku při kopu od branky oproti A-mužstvu světového formátu. U U18 a U19, jsme zjistili, že střední obránci byli při rozehrávání kopu od branky častěji v pokutovém území (U18: 88 %, U19: 91 %) než mimo. Naopak u seniorského týmu FC Sevilla měla 71 % středních obránců postavených mimo pokutové území. V postavení útočníků soupeře se ukázalo, že obránci – soupeřový útočníci, se nacházeli mimo zóny určené pro zakládání (65 %), zatímco u dorosteneckých kategorií byli častěji v těchto zónách. Nejčastěji (36 %) se v těchto zónách vyskytovali tři obránci (soupeřův útočník a dvě křídla). Při rozehrávání kopu od branky převládala krátká přihrávka na hráče uvnitř pokutového území. Hráči U19 rozehráli v 74 % případů na hráče uvnitř pokutového území, zatímco FC Sevilla pouze v 35 %. Zbylých 65 % Sevilla rozehrávala dlouhou přihrávkou na střední záložníky nebo útočníky. Analýza ukázala, že týmy preferují rychlé přesouvání hry na soupeřovou

polovinu hřiště. U dvou ze tří týmů se po první přihrávce snažili dostat míč mimo svou třetinu hřiště, i za cenu ztráty míče. U U19 bylo v 58 % případů držení míče zachováváno i po rozehraní, kdy hráči měnili těžiště a následně postupovali směrem k soupeřové brance. FC Sevilla se snažila co nejméně zdržovat u svého pokutového území a v 90 % situací, rozehrávala dlouhou přihrávkou na hráče v obranné řadě soupeře, kde se snažili míč udržet, což se ne vždy dařilo.

Závěr: V tréninkovém procesu je důležité, aby si hráči prošli situacemi, které nastávají v utkáních a aby je pochopili, jak je řešit, a hlavně proč je řešit. Doporučujeme do tréninku na základě zjištěných výsledků se více věnovat video analýze při řešení nových taktických pokynů a více individualizovat herní situace. V tréninkovém procesu bychom se měli raději zaměřit na individuální vysvětlování týmové součinnosti jednotlivým hráčským postům a zvýšení herní odvahy v těchto situacích. Zvýšení odvahy docílíme jedině tím, že daný hráč situaci nebude zažívat nejenom v utkáních, ale pravidelně i v tréninkovém procesu.

Klíčová slova: fotbal, analýza, zakládání útoku, kop od branky, obránci

Abstract

Title: Analysis of standard kick-off situations in soccer goalkeepers at different ages

Objectives: The aim of this bachelor thesis is to analyse the standard goal kick situation and compare their frequency and successness between different categories

Methods: The scientific method of indirect observation through video recording was used to carry out this work. Based on the observation of the matches of three different teams in different clubs and age categories, an analysis of the success rate of setting up an attack during a kick from goal was carried out.

Results: We tracked the frequency and successness rate of standard kick-off situations and compared three categories – U18, U19 and men. The results were surprising, as the youth categories exceeded expectations in establishing an attack on a kick from goal compared to the world-class A- team. For U18 and U19, we found that central defenders were more likely to be in the penalty area (U18: 88 %, U19: 91 %) than out of the penalty area when taking a kick from goal. In contrast, for the senior team, FC Sevilla had 71 % of central defenders positioned outside the penalty area. The positioning of the opponent's attackers showed that the defenders - the opponent's attackers - were outside the zones designated for setting up (65%), while the youth categories were more often in these zones. Three defenders (the opponent's striker and two wingers) were most often (36 %) in these zones. Short passes to players inside the penalty area were predominant when the kick was taken from goal. The U19s played 74 % of

the time to players inside the penalty area, while FC Sevilla only played 35 % of the time. Sevilla played the remaining 65 % of the time with long passes to central midfielders or strikers. The analysis showed that teams preferred to move the play quickly into the opponent's half of the pitch. For two of the three teams, after the first pass, they tried to get the ball out of their third of the field, even at the cost of losing the ball. For the U19s, in 58 % of the cases, possession was maintained after half-time, with players changing the centre of gravity and then advancing towards the opposition goal. FC Sevilla tried to stay as little as possible near their penalty area and in 90 % of situations, played a long pass to players in the opponents' defensive line, where they tried to keep the ball, which was not always successful.

Keywords: football, analysis, setting up attack, goal kick, defenders

OBSAH

1	ÚVOD.....	11
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKÁ PRÁCE	12
2.1	Herní výkon ve fotbale.....	12
2.1.1	Individuální herní výkon.....	12
2.1.2	Týmový herní výkon.....	14
2.2	Obsah herního výkonu ve fotbale	15
2.2.1	Herní činnost jednotlivce.....	15
2.2.2	Útočné herní činnosti jednotlivce.....	16
2.2.3	Obranné herní činnosti jednotlivce.....	20
2.2.4	Herní kombinace.....	20
2.2.5	Útočné herní kombinace.....	21
2.2.6	Obranné herní kombinace	21
2.2.7	Herní systémy	22
2.2.8	Útočné herní systémy	22
2.2.9	Obranné herní systémy	23
2.3	Standartní situace	23
2.3.1	Hra brankáře	24
2.3.2	Role brankáře při protiútku.....	24
2.3.3	Schopnosti brankáře pro úspěšnost založení protiútku	24
2.3.4	Taktické přemýšlení brankáře	24
2.4	Význam kopu od branky v útočné fáze	25
2.5	Definice útoku ve fotbale	25
2.5.1	Koncept protiútku a jeho úloha ve hře.....	26
2.5.2	Charakteristika protiútku vnímaného jako strategický nástroj ve hře (výhody X nevýhody).....	26
2.6	Tipy protiútoků	27
2.6.1	Systém postupného protiútku.....	27
2.6.2	Systém rychlého protiútku	28
2.6.3	Systém kombinovaného protiútku.....	29
2.7	Adolescence (16-19) vs dospělost.....	29
2.7.1	Biologické rozdíly.....	29
2.7.2	Fyziologické rozdíly.....	30

2.7.3	Intelektuální rozdíly	32
2.7.4	Mentální rozdíly.....	32
2.7.5	Herní cíle a úkoly na základě odlišných věkových kategorií	33
2.8	Současný stav poznání.....	34
3	CÍLE, ÚKOLY A HYPOTÉZY	37
3.1	Cíle.....	37
	Analýza četnosti a úspěšnosti vybraných charakteristik standartní situace kop od branky ve fotbale u tří odlišných věkových kategorií.	37
3.2	Úkoly.....	37
3.3	Hypotézy.....	37
4	METODIKA PRÁCE	39
4.1	Design studie	39
4.2	Popis sledovaného souboru a sledovaného období	39
4.3	Metody a způsoby sběru dat	40
4.4	Analýza dat	42
5	VÝSLEDKY	43
5.1	Rozestavení stoperů při kopu od branky	43
5.2	Rozestavení krajních obránců při kopu od branky.....	44
5.3	Postavení středních záložníků při kopu od branky.....	44
5.4	Postavení útočníku rozehrávajicího týmu kolem poloviny hřiště	45
5.5	Rozestavení hráčů soupeře	46
5.6	Způsob zahájení kopu od branky	47
5.7	Úspěšnost založení	48
5.8	Situace po rozehraní (co se děje po první přihrávce)	49
6	DISKUZE.....	51
6.1	Verifikace hypotéz.....	51
6.2	Diskuze k ostatním výsledkům	54
6.3	Doporučení do praxe	55
6.4	Silné a slabé stránky bakalářské práce	55

6.5	Doporučení pro budoucí výzkum.....	56
7	ZÁVĚR.....	57

1 ÚVOD

K fotbalu mě přivedl můj spolužák už na základní škole v prvním ročníku a drží mě až do teď. Během mládí jsem si vyzkoušel všechny druhy sportu a aktivit, jak skupinové, tak individuální, ale při fotbalu to zůstalo až do dnes, kdy hraju třetí nejvyšší ligu (ČFL) v České republice. Díky studiu na FTVS můžu studovat a analyzovat sport, který mě doprovází celý můj život.

Moje téma – zakládání útoku při kopu od branky není vybrané omylem. Jako mládežník jsem si prošel akademií slovenského klubu FK Inter Bratislava, kde jsme tomuto tématu věnovali hodně času. Sám hraju obránce a vím, jak je pro tým důležité správné a vhodné založení útoku, a že je to 50% úspěchu akce. Zakládání útoku je v moderním fotbale velmi omýlené téma a světoví trenéři se jím čím dál více zabývají. K analýze jsem si vybral tři různá družstva, třech odlišných věkových kategorií (U18, U19, muži), třech odlišných kvalitativně schopností ve svých soutěžích, u kterých jsem sledoval 5 utkání od každého mužstva. Na analýzu mužů se mi podařilo získat utkání světového týmu FC Sevilla z letní přípravy v roce 2023. Tyhle světové týmy si zápasy, které jsou točené na speciálních kamerách přísně střeží. Kategorii U19 zastoupil tým FK Dukla Praha, která hraje I. Celostátní dorosteneckou ligu a pravidelně se nacházejí v horní polovině středu tabulky. Poslední kategorie – U18 byla zastoupena pražským Motorletem který hraje Českou dorosteneckou divizi U19. Ve svojí analýze jsem se zabýval pouze fází hry, kdy brankář rozehrával hru po tom, co míč opustil hrací plochu a několik sekund po té. Sledoval jsem hlavně postavení týmu, který rozehrával, ale i postavení bránícího týmu, počet přihrávek v první třetině hřiště nebo na koho brankář přihrával. Tím, že jsem dal do analýzy tým světového formátu, jsem předpokládal, že bude výrazně úspěšnější při rozehrávce, než zbylé dva týmy.

Utkání se točily na taktické kamery VEO, z které jsem následně sledované výsledky převedl do předem připraveného archu a následně do tabulkové formy. Sledované jevy by měli odhalit podrobné rozdíly mezi jednotlivými výkonnostními kategoriemi, které jsem v mé práci srovnával a analyzoval.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKÁ PRÁCE

2.1 Herní výkon ve fotbale

Výkon jednotlivých hráčů i celého týmu závisí na řadě faktorů, které ovlivňují jejich výkon. Tyto faktory lze klasifikovat podle různých hledisek. Podle Votíka (2005) můžeme tyto faktory rozdělit do dvou hlavních skupin: dispozičních a situačních.

Dispoziční faktory jsou determinovány předpoklady jednotlivých hráčů, které zahrnují nervové soustavy, psychické procesy, osobnostní charakteristiky a somatické vlastnosti. Naopak, situačně faktory jsou určeny vnějšími podmínkami, ve kterých se herní výkon odehrává, včetně jejich složitosti a variability. Tyto dvě skupiny faktorů představují širokou škálu aspektů, které mohou vzájemně ovlivňovat, doplňovat a částečně se překrývat, přispívajíc tak celkovému hernímu výkonu. Herní výkon rozdělujeme také na individuální herní výkon (IHV) a týmový herní výkon (THV)(Votík, 2003).

2.1.1 Individuální herní výkon

V současné době je psychika hráčů zásadním faktorem ovlivňující výkon ve fotbale. I když může být mnoho talentovaných jedinců, mnozí z nich neuspějí, protože jim chybí dostatečná mentální síla a stabilita. Nejlepší fotbaloví hráči disponují nejen vynikajícími fotbalovými dovednostmi, ale taky rychlým myšlením, reakcemi a fyzickou kondicí. Cesta k dosažení špičkové úrovně vyžaduje silnou podporu a vnitřní motivaci.

Kromě vysoké úrovně technických dovedností je klíčovým prvkem i kondice hráče. Jak zdůrazňují Davis a Matkovich (2009), silná vůle a motivace jsou nezbytné pro úspěšné ovládnutí fotbalových technik a vybudování fyzické zdatnosti. Podle Ekbloma (1994) hráč dosahuje maximálního potenciálu k tomu, aby se stal špičkovým hráčem, pokud dosáhne vysoké aerobní kapacity, anaerobní alaktátové kapacity, aerobní regenerativní schopností a schopností rychle regenerovat. Důležité je také mít kreativitu, schopnost anticipace, porozumění hře, inteligenci a vyrovnanou a silnou osobnost. Nedostatek jakéhokoli z těchto atributů může vést k poruchám funkce těla nebo zvýšené náchylnosti k zraněním.

Individuální herní výkon (IHV) představuje základní pilíř týmového úspěchů v každém fotbalovém zápase, a jeho zdokonalení během tréninkového procesu přináší pozitivní

změny v celkové kvalitě týmového herního výkonu (THV). IHV se projevuje skrze jednotlivé herní činnosti jednotlivce, které se v průběhu zápasu spojují do souvislého řetězce herních událostí, přičemž tyto činnosti jsou výsledkem rozvinutých herních dovedností. Tyto dovednosti, jako je vedení nebo zpracování míče, střelení nebo obcházení soupeře, jsou osvojené učení a umožňují hráčům účinné zapojení do hry. Množství a kvalita těchto dovedností odrážejí schopnost hráče přispívat k celkovému týmovému výkonu. IHV představuje specifickou zátěž pro vnitřní orgány a metabolické procesy, jakož i pro funkci pohybového aparátu, psychických procesů a řídicích funkcí centrální nervové soustavy. Je to komplexní a dobře strukturovaný celek (Votík, 2007).

Pro praktické účely je struktura IHV rozdělena na různé složky, což umožňuje cílený rozvoj a zdokonalení nezbytných herních dovedností a determinant (Votík, 2003).

Současně jsou na profesionální hráče kladeny vyšší nároky v oblasti vnímání, tvůrčího myšlení a rychlosti rozhodování ve složitých situacích než kdy předtím. Závisí to hlavně na rozvoji mentálně vyzrálosti, šířce vědomosti a zkušenosti a kvalitě dovedností. Pro dosažení úspěchu na mezinárodní úrovni je klíčové systematicky rozvíjet a zdokonalovat tyto procesy od selektivního vnímání a hodnocení herních situací až po volbu optimálního řešení a jeho realizaci. Společným jmenovatelem těchto procesů je schopnost anticipace herního dění (Votík, 2003).

Individuální herní výkon ve fotbale ovlivňuje řada faktorů, včetně kvality týmu soupeře, pozice hráče a jeho schopnosti řídit hru, udržet si míč a vytvářet gólové příležitosti (Qing Yi, 2019).

Při hodnocení individuálního herního výkonu se podle Votíka (2005) zaměřujeme na následující body:

- Jak se hráč pohybuje na hřišti v souladu s jeho rolí v týmu
- Jak efektivně spolupracuje s ostatními spoluhráči a jak široce sleduje herní situaci – zda se zaměřuje pouze na míč nebo také na ostatní hráče a jejich pohyb.
- Jak dobře vnímá soupeře, zda sleduje protihráče s míčem ale i bez míče.
- Jak precizně a kam směřují jeho přihrávky
- Jak úspěšně zpracovává a získává míč pod svoji kontrolu.
- Jak kvalitní má vedení míče a obcházení soupeře.

- Jak dobře umí střílet z různých pozic.
- Jak dobře reaguje a jaké kroky zvolí po ztrátě míče a další faktory.
- Jestli dokáže originálně vyřešit herní situaci.
- Jeho sebevědomí a odvahu podnikat odvážné a riskantní kroky na hřišti.
- Jak se dokáže vypořádat s tlakem – jeho psychická odolnost
- Jeho schopnost předvídat hru a včasné a pohotově reagovat na změnu herní situace

Tato analýza umožňuje posoudit celkovou efektivitu hráčova výkonu na hřišti a identifikovat oblasti, ve kterých je potřeba se zlepšit.

2.1.2 Týmový herní výkon

Týmový herní výkon (THV) je definován jako „výkon sociální skupiny zvláštního druhu, založený na individuálních výkonech hráčů, podléhající vzájemnému regulačnímu působení, jež se projevuje tím, že hráči ovlivňují svoje jednání chování skupiny jako celku.“ Každý hráč tak má svůj vlastní vliv na kolektivní výkon týmu a současně je ovlivňován tímto kolektivním výkonem, což ovlivňuje jeho chování v herních situacích (Choutka 1981).

Votík (2005) tvrdí, že týmový herní výkon závisí na individuální schopnostech všech hráčů, avšak není pouhým součtem jejich jednotlivých výkonů. Jednotlivé herní výkony se vzájemně prolínají, kompenzují a podléhají regulačnímu působení ostatních hráčů. Týmový herní výkon má rozměr sociální a psychologický, kdy konečný výsledek je ovlivněn dynamikou vztahu, sociální soudržností, úrovni komunikace a motivací všech členů týmu. Týmový herní výkon je ovlivněn různými faktory jako je kooperace mezi hráči, týmová koheze nebo kolektivní úspěšnost v akcích (Marcos, 2011).

Dalším důležitým faktorem týmového herního výkonu je míra spolupráce a kvalita součinnosti hráčů během herních činností. Prostor pro individuální herní činnost v rámci týmu je určen společným cílem – dosáhnout vítězství nebo co nejlepšího výsledku. Tento cíl vyžaduje nejen schopnost předvídat a reagovat na akce soupeřů, ale také harmonizovat individuální úsilí s týmovým cílem – zvítězit v utkání.

Hlavním cílem tréninkového procesu, zaměřeného na rozvoji týmového herního výkonu, je optimalizace struktury týmu prostřednictvím zdokonalení rolí jednotlivých hráčů a organizace jejich činnosti ve vzájemném vztahu (Votík, 2003).

Podle Süssa (2003) má týmový herní výkon sociálně-psychologický rozměr, kde dynamika vztahu, motivace hráčů, sociální soudržnost a úroveň komunikace ovlivňují konečný výsledek. Důležitým faktorem THV i kvalita spolupráce hráčů při provádění herních činností, jak naznačuje i Votík (2001). Fajfer (2005) dále poukazuje na to, že individuální herní činnosti hráči mají jako kooperační, tak kompetiční charakter, kde kooperaci zahrnuje snahu o spolupráci ve prospěch týmu a kompetice zahrnuje obranu proti tlaku soupeře a současně dosahování vlastních cílů.

Při hodnocení týmového herního výkonu, jak uvádí Votík (2005), je sledováno hned několik klíčových faktorů:

- V jakém výchozím rozestavení mužstvo nastoupí do utkání.
- Jaké systémy hry používá v útočné fázi hry a jaké v obranné.
- Jak dlouho tým udrží míč pod kontrolou, naopak, kde a jak často dochází ke ztrátě míče.
- Zda hráči využívají celou plochu v průběhu hry a jaká je plynulost hry.
- Zda se všichni hráči podílejí na obranné a útočné fázi
- Jak se hráči chovají a reagují při ztrátě nebo zisku míče.
- Zda hráči reálně dokážou ohrozit branku soupeře

Tato analýza pomáhá zhodnotit celkovou efektivitu THV a identifikovat oblasti, ve kterých je potřeba se zlepšit.

2.2 Obsah herního výkonu ve fotbale

2.2.1 Herní činnost jednotlivce

Votík a Zalabák (2011) uvádějí že, herní činnosti jednotlivce (HČJ) představují sestavy pohybových úkonů, které se hráč učí a opakovaně trénuje. Tyto činnosti lze rozdělit na útočné (výběr místa – hra bez míče, přihrávání, zpracování míče, vedení míče, obcházení soupeře, střelba) a obranné (obsazování hráče s míčem, obsazování hráče bez míče, obsazování prostoru, odebírání míče). Kvalita každé individuální herní činnosti je

ovlivněna řadou faktorů, včetně fyzické a psychické připravenosti hráče, jako jsou emoce, motivace a morálka.

Technická stránka těchto činností je vnějším projevem fotbalisty, ovlivněný biomechanickými principy. Technická stránka individuálních herních činností představuje způsob, jakým hráč provádí své pohyby, a je podmíněna situací na hřišti a schopnostmi samotného hráče (Votík a Zalabák, 2011).

Taktická stránka je potom ovlivněna psychickými procesy hráče, jako je vnímání, hodnocení a rozhodování, a je spojena s výběrem optimálního postupu v herní situaci. Je důležité zdůraznit, že kvalita taktických rozhodnutí je závislá i na technických dovednostech hráče.

Tímto způsobem je každý hráč nejen prostřednictvím svých individuálních herních činností aktivně zapojen do hry, ale také ovlivňuje celkový herní výkon týmu (Votík a Zalabák, 2011).

2.2.2 Útočné herní činnosti jednotlivce

Hra bez míče

Ve fotbale je hra bez míče vnímaná také jako výběr pozice a strategickým pohybem hráče bez míče v reakci na aktuální situaci na hřišti. Cílem je najít optimální pozici, která umožní hráč nejlepší řešení herní situace. Tato pozice nejen usnadňuje hráči zpracování míče, ale také pomáhá spoluhráčům při rozhodování v herní situaci (Večera, 1995).

Podle Korčeka (1962) je hra bez míče klíčovou součástí komplexního hráče, protože hráč se bez míče pohybuje po hřišti většinu času. Průměrný vrcholový fotbalista během zápasu běžně uběhne 3-6 kilometrů, přičemž absolvuje kolem 140 sprintů.

Přihrávání

Moderní fotbal se neustále vyvíjí směrem k větší variabilitě a rychlosti, což prý přináší stále vyšší nároky na včasnost, přesnost, výšku a optimální rychlost přihrávek. V rámci tréninkového procesu je důležité kromě jiných aspektů klást důraz na rozvoj kreativního přístupu k přihrávkám a zdokonalovat časovou a prostorovou koordinaci, což je klíčové pro efektivní spolupráci mezi hráči. Zvláštní pozornost je třeba věnovat takzvané finální

přihrávce, která má zásadní vliv na úspěch útočné fáze a následné zakončení střelbou (Votík a Zalabák, 2011).

Jak zdůrazňuje Psota (1999), přihrávání je jedním z klíčových prvků útoku, který je součástí individuální útočné činnosti. I přesto, že individuální, má kooperační charakter díky součinnosti hráčů.

V moderním fotbale je přesná přihrávka jednou z klíčových dovedností pro útočnou činnost týmu. Buzek (2009), zdůrazňuje, její úspěšné zvládnutí vyžaduje nejen technickou zručnost, ale také schopnost taktického myšlení, sociální interakce a neverbální komunikace se spoluhráči.

Zpracování míče

Zpracování míče jednou z klíčových dovedností ve fotbale, neboť hráč se jím stává aktivním účastníkem hry a získává kontrolu nad jejím průběhem. Rychle a spolehlivě ovládnutí míče je základem pro úspěšné zapojení do herního dění. Způsob manipulace s míčem musí být při způsoben aktuální herní situaci a vyžaduje vysokou kvalitu a rychlost rozhodování.

Hrát se často ocitá pod tlakem soupeře a musí využívat techniky jako je krytí míče či klamavé pohyby. Klíčové je, aby hráči před získáním míče měl jasno v tom, jak bude situaci následně řešit. V dnešním fotbale je zvláště důležité ovládnutí míče při pohybu pod tlakem protivníka, často se jedná o směrování míče prvním dotykem do zamýšleného směru pohybu nebo do požadovaného prostoru (Votík, Zalabák, 2011).

Dále uvádějí ze, míč je možný zpracovat na 3 způsoby:

1. Převzetím (zastavení) – kdy míč zastavuji po zemi vnitřní stranou nohy, vnější stranou chodidlem nebo nártou nohy.
2. Tlumením – Je to technika zpracování polo-vysokých a vysokých přihrávek, při které hráč nechá míč dopadnout na zem a předchází jeho odrazu tím, že ho přikryje plochou nohou nebo jinou částí těla v okamžiku dopadu nebo ihned poté. Mezi běžné metody tlumení patří použití chodidla, vnější nebo vnitřní strany nohy, a méně často se využívá tlumení bérce.
3. Stahováním – Což je technika zpracování polovysokých a vysokých míčů letících vzduchem, která se používá ještě před jejich dopadem na zem. Existuje několik forem stahování, včetně stahování vnitřní stranou nohy, vnější stranou nohy, nártou,

stehnem, hrudníkem a hlavou. Tato technika je založena na principu krátkého pohybu dotykové plochy těla, které se odehrává současně s nebo těsně před kontaktem s míčem, což způsobuje, že míč ztrácí svou hybnost. Hráč potřebuje mít vyvinutý cit pro míč a odpovídající pohybovou koordinaci k úspěšnému provedení této techniky zpracování míče.

Vedení míče

Votík (2005) popisuje vedení míče jako klíčovou herní činnosti jednotlivce, kdy charakterizuje, že je to pohyb hráče s míčem, který má neustále pod kontrolou a směřuje ho určitým směrem. Tohle posouvání míče vpřed se provádí opakujícími se dotykama některou částí nohy a rozlišujeme na dvě základní formy – přímé a se změnou směru. Ty se liší jak taktickým záměrem, tak technickým provedením. Důležité využití vedení míče v souladu s herními situacemi a úkoly, což spojuje jak individuální, tak týmový herní výkon. V průběhu vedení míče se hraje často setkává s tlakem jsou peru, což vyžaduje schopnosti krytí míče a správné postavení těla. Klíčové udržovat mít vzdálené od soupeře a zároveň reagovat na jejich pohyb. Důsledný trénink vedení míče zahrnuje různé aspekty, jako je směr rychlost pohybu.

Rozlišení vedení míče podle technické stránky je základem systematického tréninku. To zahrnuje vedení míče **vnější stranou nohy, vnějším nártem, vnitřním nártem a přímým nártem** každá forma má své vlastní specifika a je vhodná pro určité herní situace.

Obcházení soupeře

Obcházení soupeře klíčové při útočné fázi a rozhodujícím faktorem při soubojích 1:1. Úspěch této dovednosti přímo ovlivňuje účinnost útoku a jeho zakončení. Volba strategie překonávání závisí na pozici a pohybu protihráče a na technice, kterou hráč disponuje. Kreativní využití klamavých pohybů a originálních řešení při obejití soupeři jsou klíčové. Obecně platí, že čím pestřejší je repertoár technik obejití, které hráč ovládá, tím vyšší je pravděpodobnost úspěšného překonávání soupeře v situaci jedna na jedna (Votík, 2016).

Zde je přehled základních způsobu překonávání soupeře (Votík, 2016).

Soupeř v bočném postavení – hráč se musí zbavit protihráče změnou rychlostí nebo směru, zašlápnutí míče nebo zaseknutím.

Soupeř v čelném postavení – hráč se musí dostat kolem obránce krátkou nebo dlouhou klíčkou, prohozením, odhozením nebo stahovačkou.

Zády k soupeři – hráč se může rychle obrátit a překonat bránícího hráče buď klamavým pohybem nebo posunutí míče na opačnou stranu.

Podle Kollatha (2006) mají „Klamání a finty“ za úkol zavádět a odvádět pozornost protihráče, zejména když hraje s míčem usiluje o překonání soupeře prostřednictvím vhodných pohybu. Možností klamání soupeře jsou velmi rozmanité, často se mění a neustále se zdokonalují. Fotbalista, který ovládá umění klamání („fintování“), dokáže překonat soupeře, zaujmout diváky, přispět týmu a stát se klíčovou součástí jeho hry. Důležitost fint spočívá nejen v atraktivitě, ale především v tom že jsou klíčové pro úspěch ve hře.

Postupné učení, ustálený a dokonale provedení různých klamavých pohybu ve všech zápasech a na všech úrovních výkonnosti jsou základem tréninkového procesu (Fajfer, 2009).

Střelba

Votík a Zalabák (2011) tvrdí, že klíčovou herní činností, která má zásadní vliv nejen na výsledek útočné fáze, ale i celého zápasu je střelba. Z technického hlediska je střelba podmíněna zautomatizováním a stabilizací, zároveň však musí být schopná přizpůsobit se specifikům každé herní situace. Taktická stránka střelby je omezená rozvojem taktických dovedností a schopností rychle vnímat, analyzovat a reagovat na herní situace. Mezi vhodné předpoklady patří schopnost číst hru soupeře, předvídat a orientovat se v prostoru a čase, stejně jako psychické vlastnosti jako odvaha a rozhodnost. Situační faktory, jako jsou klimatické podmínky nebo kvalita soupeře, také ovlivňují úspěšnost střelby. Účinnost střelby vyžaduje perfektní techniku, kterou by měli ovládat všichni hráči týmu, a to nejen hráči útočné řady, ale i hráči středové a obranné řady. Důležitá je schopnost hráčů vypracovat si vhodné střelecké situace, což závisí nejen na chování jednotlivého střelce, ale i na účelné spolupráce s ostatními spoluhráči (Votík, Zalabák, 2011).

Z technického hlediska lze střelbu rozdělit na **střelbu nohou** a **střelbu hlavou**. Střelba nohou – zahrnuje různé techniky, jako je střelba vnitřní stranou nohy (tzv. placírkou), vnitřním nártem, přímým nebo vnějším nártem (tzv. šajtlí), patou, špičkou a vnější stranou nohy.

Střelba hlavou – se provádí středem čela, stranou čela nebo temenem hlavy, a to buď ve výskoku, v stojí nebo v pádu.

2.2.3 Obranné herní činnosti jednotlivce

Obranné herní činnosti jednotlivce se podle Votíka (2016) dělí na:

- Obsazování prostoru
- Obsazování hráče s míčem
- Obsazování hráče bez míče
- Odebírání míče

V této práci jsem se nezabýval obrannými herními činnostmi jednotlivce, proto uvádím jenom jeho základní dělení.

2.2.4 Herní kombinace

Herní kombinace představují plánované akce, ve kterých se zapalují dva nebo více hráčů, kteří úmyslně a současně spolupracují, aby dosáhli společného herního cíle. Tyto kombinace jsou vědomě koordinovány jak časově, tak prostorově, aby bylo dosaženo efektivního řešení herní situace. Herní situace mohou vyřešený jednou kombinací, ale často se skládá z více kombinací, které probíhají současně nebo navazují na sebe. Úspěšnost těchto kombinací závisí na kvalitě provedení herních akcí, které jsou ovlivněny jak individuálními schopnostmi hráčů, tak i situací na hřišti (Votík, 2005).

Votík (2005), definuje, že herní kombinace lze klasifikovat podle:

- Podle počtu účastníků (kombinace dvou, tři nebo čtyř hráčů).
- Podle rolí hráčů (například křídelní hráči obranné řady nebo útočník v útočné formaci).
- Podle místa na hřišti, kde se kombinace vytvářejí (například podél postranní čáry, ve středu pole nebo v blízkosti pokutového území).
- Podle fáze útočného procesu (například zakládání útoku, jeho vedení nebo zakončení)
- Podle účelu a charakteru činnosti hráčů (útočné nebo obranné herní kombinace).

Poslední uvedené kritérium, které rozlišuje kombinace na **útočné** a **obrné**, je považováno za základní a klíčové pro systematiku herních kombinací (Votík, 2005).

2.2.5 Útočné herní kombinace

Hlavním kritériem dělení je činnost hráčů, kteří se podílejí na realizaci akce.

Votík a Zalabák (2011), rozdělil útočné herní kombinace na:

- Kombinace založené na přihrávce
- Kombinace založené na činnosti „přihraj a běž“
- Kombinaci založené na výměně místa

Kombinace založené na přihrávce jsou definovány jako spolupráce hráčů prostřednictvím přihrávek. Zde technický aspekt závisí na přesné přihrávce jednoho hráče a na zpracování míče druhým. Taktická stránka zároveň je volbu vhodné ho typu přihrávky a zpracování. Tyto kombinace mají za cíl například přečíslení soupeře, přípravu střelecké příležitosti, přenesení těžiště hry nebo založení útoku brankářem (Večera, 1995; Votík, 2005).

Kombinace založené na činnosti „přihraj a běž“ spočívají v propojení dvou následujících přihrávek mezi hráči. Cílem je uniknout osobní obraně a dostat se do volného prostoru, odkud je možnost další přihrávky nebo střely na branku. Tato strategie se uplatňuje po celém hřišti, zejména v oblastech s větší koncentrací hráčů na útočné polovině. Správné provedení této kombinace může vést přečíslení soupeře (Večera, 1995; Votík, 2005).

Kombinace založena na výměně místa naznačují výměnu prostoru mezi spoluhráči. Tato spolupráce může zahrnovat hráče s míčem i bez něj. Cílem je získat vhodnější pozici na hřišti existuje mnoho variant, jak dosáhnout lepšího postavení, například výměna pozic bez předání míče, s předáním míče, zašlápnutí míče a jeho převzetí do jiného směru spoluhráčem (Večera, 1995; Votík, 2005)

2.2.6 Obranní herní kombinace

Při klasifikaci obranných kombinací se Votík (2005) a Zalabák (2007) neshodují s Večerou (1995). Zatímco Večera identifikuje 5 obranných kombinací, Votík a Zalabák uvádějí pouze 4 varianty.

Podle obsahu činností dělíme kombinace na:

- Kombinace založené na vzájemném zajišťování
- kombinace založené na přebírání hráčů

- kombinace založené na zesíleném obsazování soupeře
- kombinace založená na vystavení soupeře do postavení mimo hru
- Kombinace založená na křížování (Večera, 1995)

Na základě tématu práce se obranným herním kombinacím nebudeme blíže věnovat.

2.2.7 Herní systémy

Herní systémy představují organizaci herní strategie týmu v souladu s určitým uspořádáním hráčů na hřišti. Každý hráč má přidělené specifické úkoly a spolupracuje s ostatními hráči a řadami podle jejich rolí v daném herním systému. Tato organizace vychází z uspořádání hráčů na hřišti a je ovlivněna jak individuálními schopnostmi jednotlivých hráčů, tak situacemi, které se vyskytují během utkání (Votík, 2016).

Hlavním účelem je zajistit, aby každý hráč v týmu měl svou definovanou roli na hřišti. Nicméně tento systém je flexibilní a může se adaptovat na různé situace, které se v průběhu zápasu vyskytnou, jakými jsou taktika soupeře, hra soupeře, standardní situace soupeře. V současné době existuje mnoho různých systémů, jako například 4-4-2, 4-3-3, 4-2-3-1, 3-5-2 a další (Kollath, 2006).

Systémy dělíme na základě charakteristických cílů, úkolů a činností hráčů na:

- obranné
- útočné

2.2.8 Útočné herní systémy

Podle Votíka (2005), začíná útočné fáze hry okamžikem, kdy tým získává kontrolu nad míčem, a končí, kdy tuto kontrolu ztratí. Klíčovými prvky účinné útočné hry jsou kolektivní spolupráce všech hráčů a efektivní provedení herních kombinací, jak z technického, tak taktického hlediska. Útočná fáze je charakterizována různými formami útoku. Na základě typu útoku jsou identifikovány herní systémy na:

- **systém postupného protiútoku**

Systém se používá, když je soupeřova obrana dobře zorganizovaná hrají že zajištění obrany a situace nám nedovoluje moment překvapení.

- **systém kombinovaného útoku**

Systém se používá ve dvou situacích. V té první, když po zakončení získává míč brankář a svým výkopem vysouvá své spoluhráče do útoku, kde následně několika přihrávkami se dostávají do zakončení. Při druhé variantě bránící

mužstvo získalo míč na vlastní polovině, ale soupeř stihnul včas zareagovat a útočící tým, tím sám dobrovolně zpomalil akci.

- **systém rychlého protiútoku**

Systém je založen na co nejrychlejším proniknutí do nezorganizované obrany soupeře pomocí maximálně dvou až tří přihrávek. Základem je rychlost, jednoduchost, přímočarost a moment překvapení.

2.2.9 Obranné herní systémy

Okamžik, když začíná mužstvo bránit je tehdy, kdy přichází o míč a skončí, když ho znovu získá. Dnešní fotbal vyžaduje, aby se do obrany zapojilo celé mužstvo, a proto je nutné, aby každý hráč ovládal technické i taktické aspekty obranných činností jak individuálně, tak v rámci týmu. Úspěšná obrana hry vyžaduje od každého hráče dobrou technickou, taktickou, psychickou a fyzickou připravenost. To umožní efektivní organizaci obrany a dosažení úspěšných výsledků (Votík, 2011). Obranní herní systémy dělíme na:

- Systém zónové obranný
- systém osobní obrany
- systém kombinované obrany

2.3 Standartní situace

Standartní situace ve fotbale jsou definovány jako herní situace s jasně stanoveními a neměnnými pravidly. Tyto situace mají obvykle stabilní podmínky a nastávají při každém opakovaném zahájení hry. Úspěch při zvládnutí standardních situací často určuje výsledek zápasu, což zdůrazňuje důležitost důkladného tréninku v této oblasti. Řešení standardních situací vyžaduje pozornost jak obranné, tak k útočné fázi. Tyto situace zahrnují zahájení hry, kop od branky, vhazování, rohový kop, přímý a nepřímý volné kop a pokutový kop (Votík, Zalabák, 2011).

Mezi standartní situace ve fotbale patří rohové kopy, kopy od branky a volné kopy. K rohovému kopu dochází, když se míč dostane ze hry za brankovou čáru, kde se ho naposledy dotkne bránící hráč (Strafford et al. 2019). Ke kopu od branky naopak dochází, když útočí tým odkopne míč za brankovou čáru a poslední kdo se dotknul míče byl útočící hráč. Volné kopy mohou být nařízeny za různá porušení pravidel hry a mohou být buď přímé (kdy gól může být vstřelen přímo), nebo nepřímé (když se míč musí

dotknout jiného hráče, aby mohl být střelen gól) (Li C, Zhao Y, 2021). Tyto standartní situace jsou důležitou součástí hry, zejména rohové kopy, které mají vliv na konečný výsledek utkání (Strafford et al. 2019).

2.3.1 Hra brankáře

Brankář ve fotbale nese vysokou osobní zodpovědnost, jelikož jeho role má klíčový význam pro vývoj zápasu a jediná chyba může mít fatální následky na výsledek. Jeho fyzické parametry jsou odlišné od ostatních hráčů, kde doporučená výška brankáře by měla být kolem 185 cm spolu provázena odpovídající tělesnou hmotností, která ho neomezuje v pohyblivosti ani v osobních soubojích (Votík, 2005). Vedle těchto fyzických aspektů je pro brankáře klíčová také psychická stabilita, schopnost soustředění, odvaha a rychlá reakce, vůle a zodpovědnost a včetně schopností číst hru a předvídat její vývoj. Moderní pravidla a taktické změny ve hře zvyšují nároky na brankáře, kteří jsou dnes aktivně zapojeni jak v obraně, tak v útoku týmu. Tyto změny se musí promítnout i do tréninkových jednotek, metod a příprav na zápasy (Rotbauer, 2021).

2.3.2 Role brankáře při protiútku

V dnešním fotbale brankář hraje úplně odlišnou roli než dříve. Často je považován za prvního útočníka týmu a mnoho útoku začíná právě od něj. Brankář se podílí na zahájení postupného útoku nebo rychlého protiútku, například kopem od brány, chycení míče za hry nebo z rohu, nebo po soupeřově střele. Navíc se brankář zapojuje do kombinačního postupu, kdy může hrát roli stopera či libera (Votík, 2016).

2.3.3 Schopnosti brankáře pro úspěšnost založení protiútku

S rostoucí nároky na obranu branky a kvalitní zákroky se stále více klade větší důraz na kvalitní a přesnou hru nohama, včetně přihrávek a pohybu v poli. Současný fotbal je rychlejší, důraznější a aktivnější ve všech směrech, což zvyšuje požadavky na včasnost, rychlost a přesnost přihrávky. Proto je důležité v tréninkovém procesu klást důraz na tento atribut a rozvíjet ho i u brankářů, nejenom u hráče z pole (Votík, 2016).

2.3.4 Taktické přemýšlení brankáře

Fajfer (2009) definuje taktiku brankáře jako strategické využití všech dostupných prostředků k dosažení optimálního výkonu, zahrnující pohybové schopnosti, techniku chytání, vyrážejí, vybíhání, psychické rozpoložení, znalost pravidel a schopnost "číst hru". Taktika brankáře je rozdělena na **obranou** a **útočnou** složku. Technika hraje

klíčovou roli při formování taktiky, což platí zvláště u brankáře. Kromě toho je taktika brankáře ovlivněna aktuálními klimatickými podmínkami, jakými mohou být, déšť, mokrá terén, vlhký míč a další faktory, které ovlivňují reakce a výkonnost. Periferní vidění u brankáři hraje důležitou součást taktiky a pokud má brankář dobře vyvinuté periferní vidění je schopen dobře vnímat svou pozici vzhledem k brance, spoluhráčům a soupeři.

Útočná taktika je především o přihrávání a vedení míče. Důležitou součástí taktiky v útočné fázi je snaha co nejrychleji dostat míč do hry, s ohledem na potřebu přesnosti, jako je volný spoluhráč, "rozehrávač", sprintera pro rychlý protiútok, a možnost kvalitního zpracování (Fajfer, 2009).

2.4 Význam kopu od branky v útočné fázi

Podle Fajfera (2013) je pozice brankáře v týmu nejvíce specializovaná. Díky svému postavení je pro tým klíčovým a významným hráčem. Brankář může výrazně ovlivnit výkon a úspěch celého mužstva. Kvalitní brankář poskytuje týmu velkou psychickou a morální podporu. Naopak, pokud je brankář slabý, tým cítí značnou nejistotu, a to se může odrazit na hře.

Standartní situace, jako je kop od branky, jsou také součástí jejich repertoáru. Úspěch při zakládání útoku závisí na spolupráci s ostatními hráči, herním systémem týmu, taktikou a situací na hřišti (Votík, Zalabák, 2011).

Systém hry týmu hraje klíčovou roli při rozhodování, zda se útok bude zakládat krátkými nebo dlouhými přihrávkami. Význam klasického vykopávání se postupně snižuje ve prospěch technicky náročnějších technik. Vyhazování míče je další možností pro rychle a přesné zahájení protiútoku (Bedřich, 2006).

Vencel (2013), poukazuje na to, že nároky v dnešním fotbalu na schopnosti brankáře manipulovat s míčem nohama neustále rostou a brankáři kteří umí dobře nohama jsou velmi cenní.

2.5 Definice útoku ve fotbale

Pravidla fotbalu poskytují jednoduchou a jasnou strukturu této sportovní hry. Hráči obou týmů se snaží ovládnout míč a plnit herní úkoly stanovené pravidly, aby překonali svého soupeře. Družstvo, které má kontrolu nad míčem aktivně útočí na soupeřovou branku, se nachází v útočné fázi hry. Jejich cílem je vstřelit gól. Naopak mužstvo, které momentálně

míč nemá, a snaží se ho získat, aby zabránila soupeři vstřelit branku, je v obranné fázi hry (Buzek, Marvanová, 2015).

2.5.1 Koncept protiútku a jeho úloha ve hře

Votík (2003) definoval že, útočné systémy procházejí 3 fázemi zakládání, vedení, zakončení, které se uplatňuje na různých částech hřiště. Variabilita v používaných útočných herních systémech a časté změny tempa hry závisejí, na způsobu a organizaci obranné hry soupeře a na schopnostech hráčů vlastního týmu. Správná volba způsobu vedení útoku svědčí o taktické vyspělosti hráčů a o hodně nebo nevhodně zvolené taktice týmu během utkání.

Podle Ličky (1998) je každý systém nejzranitelnějších v okamžiku ztráty míče kdy je tým v útočném postavení.

Útočná hra vyžaduje tvůrčí myšlení, schopnost improvizace a rychle rozhodování v souladu s chováním soupeře (Engel, 2008).

2.5.2 Charakteristika protiútku vnímaného jako strategický nástroj ve hře (výhody X nevýhody)

Protiútok dělíme na individuální nebo skupinový. Jeho úspěšnost závisí na načasování, přesnosti přihrávek, fyzické kondici hráčů a schopností zaskočit soupeře. Pokud je protiútok dobře proveden, může vést k rozhodující akci utkání, ale pokud selže, může tým vystavit do nebezpečí (Votík, 2005).

Protiútok je ve fotbale obecně důležitým strategickým nástrojem, který může mít své výhody i nevýhody (Votík, 2016):

Výhody protiútku (Votík, 2016):

- Umožňuje rychle překonat soupeřovu obranu a ohrozit jeho obranu, když je ještě nezorganizovaná
- Může zaskočit soupeře, vysunutím hráče dopředu dlouhým míčem
- Zvyšuje tempo hry a dynamiku, což může demotivovat soupeře
- Pokud je protiútok úspěšný, může vést k velké šanci skórovat nebo přímo ke vstřelení gólu

Nevýhody protiútku (Votík, 2016):

- Vyžaduje rychlé přechody z obrany do útoku a přesnou a rychlou kombinaci hráčů
- Pokud protiútok není dobře načasována nebo není dobře provedená přihrávka, může to vést ke ztrátě míče a protiútku soupeře, případně až ke inkasování gólu
- Pokud protiútok není úspěšný, tým může být špatně zorganizován a riskuje tím, že když soupeř získá míč, jde do nezformované obrany a šance na skórování je výrazně větší
- Vyžaduje dobrou fyzickou kondici hráčů, kteří se musí rychle přemísťovat z obrany do útoku a zpět.

2.6 Tipy protiútoků

Podle Votíka (2003,2005), jsou herní systémy jsou rozdělovány podle organizace hráčů, přičemž každý systém má specifické cíle a úkoly. Téhle části práce se zaměříme na útočné herní systémy, které jsou:

- Systém postupného útoku
- Systém rychlého protiútku
- Systém kombinovaného útoku

2.6.1 Systém postupného protiútku

Bedřich (2006) uvádí, že postupný útok se používá v situacích, kdy má soupeř dobré organizovanou obranu, a je založena kombinací většího počtu hráčů a kompaktnosti týmu. Úspěch tohoto útoku závisí na technických taktických schopnostech hráčů, zejména na schopnosti vybrat správné místo, vést míč, přesně přihrát a zpracovat míč, a také na schopnosti rychle měnit tempo hry a přesouvat těžiště hry během středové fáze zápasu. Tento herní systémy vhodný v situacích, kdy soupeřova obrana nedovoluje využít rychlostní převahy nebo momentu překvapení.

Postupný útok může být realizován několika různými stylama:

- Nepřetržitě ta hra bez míče – aktivita hráčů
- Změnou těžiště hry (což zahrnuje řešení situace, kdy je v určitém prostoru hřiště větší počet hráčů – obránců, změním těžiště pomocí dlouhé diagonální přihrávky)
- Se změnou rytmu a tempa hry (hráči zrychlují a zpomalují cíle ně intenzitu hry)

- S využitím křídelní hry (hráč který nabíhá do uvolněného prostoru na křídle)
- S falešným obráncem (obránce který se zapojuje náběhem do útoku)
- S uplatněním cirkulace míče (série krátkých přihrávek prvním dotekem s následným uvolňovaná ním hráčů)

Výhodou postupného útoku je kontrola nad míčem, která umožňuje mezihru a uplatnění taktiky, postupné zvyšování tempa útoku celým týmem, a možnost přechodu na nátlakovou hru, jakož i variabilita útočných strategií. Naopak nevýhodou je omezený prostor pro útočení, dostatek času pro soupeře k reorganizaci obrany po ztrátě míče a možnost rychlého protiútku soupeře (Bedřich, 2006).

2.6.2 Systém rychlého protiútku

Na rozdíl od postupného útoku je systém rychlého protiútku charakterizována snahou co nejrychleji proniknout do rozhozené obrany soupeře a využít moment překvapení. Jeho klíčovými prvky jsou rychlost, jednoduchost a přímočarost. Často ho používají týmy, které jsou pod tlakem soupeře a mají menší držení míče. Při zakládání rychlého protiútku je rozhodující prostor, kde byl mít získám, rychlá reakce hráčů na tuto změnu situace. Hráč s míčem se podle pozice spoluhráčů a protihráčů rozhoduje, jakým způsobem zahájí útok. Zakončení útoku pak následuje v souladu s průběhem útoku, charakterizovaného rychlostí, jednoduchostí a rozhodností (Lička 1998).

Pro využití systému rychlého protiútku je nezbytná spolehlivá obrana s jistým brankářem, schopnost obranných hráčů rychle přepínat do útočných činností, aktivní zapojení hráčů ve středu pole a technická zdatnost útočníků (Bedřich, 2006).

Tento systém lze provést dvěma způsoby:

- Individuálně – kdy hráč využívá vhodný prostor k zakončení nebo finální přihrávce běžných situacích 1:1.
- Skupinové – především v početní výhodě, s cílem provést rychlou a přesnou kombinaci využití volného prostoru na jsou péřové polovině hřiště.

Podle Bedřicha (2006) má rychlý protiútok výhodu ve využití mezer v obraně soupeře, schopností být veden zabezpečenou obranou, momentu překvapení soupeře a využití jeho chyb v organizaci hry. Na druhou stranu však může být nevýhodou izolovanost útočníků, pokud nedostávají dostatečnou podporu ze středových hráčů, a také riziko

ofsajdu, pokud si útočníci nabíhají bez synchronizace a na základě toho mnoho “odevzdaných“ míčů soupeři.

2.6.3 Systém kombinovaného protiútoků

Buzek (2015), definuje systém kombinovaného protiútoků jako útočnou strategii týmu, reagující na kompaktní a pohyblivou obranu soupeře. Tento přístup umožňuje flexibilně využívat jak principy rychlého protiútoků, tak postupného útoku, přičemž dochází k neočekávaným změnám rytmu hry. Jednou z možností kombinovaného útoku je začít útočnou fází s postupným útokem, který může přijít v rychlý protiútok nebo rychlou kombinovanou hrou na útočné polovině soupeře. Tato variabilita je vyvolána buď nedostatečnou schopností rychle dokončit útok, nebo rychlou reakcí soupeře při obranné reorganizaci.

2.7 Adolescence (16-19) vs dospělost

2.7.1 Biologické rozdíly

Biologické rozdíly mezi adolescencí a dospělostí jsou mnohostranné a přispívají k celkovému vývoji a dospívání jedinců. Zatímco dospívání se vyznačuje rychlými fyzickými změnami, významným kognitivním rozvojem a za měření na zkoumání a nezávislost, dospělost přináší stabilitu fyzického růstu, pokračující kognitivní zrání a posun směrem navazování dlouhodobých vztahů a odpovědnosti (Macek, 2003). Pochopení těchto rozdílů je zásadní pro ocenění jedinečných vlastností každé životní fáze a probíhajícího procesu růstu a vývoje po celou dobu života. Během dospívání jednotlivci zažívají rychle růstové skoky, které vedou k významným změnám výšky, hmotnosti a tvaru těla (Vágnerová, 2012). Macek (2003), toto období charakterizuje rozvojem sekundárních pohlavních znaků, jako je růst prsou u žen a prohlubování hlasu u mužů. Naproti tomu, dospělost se vyznačuje stabilizací růstu, kdy jedinci dosahují plného výškového a váhového potenciálu. I když může dojít ke změnám ve složení těla v důsledku faktorů, jako je strava a cvičení. Svalová hmota má v dospělosti tendenci přibývat, což přispívá k zralejšímu fyzickému vzhledu (Vágnerová, 2007).

Kognitivní vývoj prochází hlubokými změnami během dospívání ale i v dospělosti. Dospívání prochází mozek významnou restrukturalizací, zejména v oblastech souvisejících s rozhodováním, kontrolou impulzů a emoční regulací. Toto období

je klíčové pro rozvoj exekutivních funkcí a schopnost orientovat se ve složitých sociálních situacích (Macek, 2003). V dospělosti kognitivní schopnosti dále dozrávají, přičemž je kladen větší důraz na dlouhodobé plánování, schopnosti řešit problémy a emoční inteligenci. Dospělí mají tendenci projevovat jemnější rozhodovací procesy a hlubší porozumění důsledkům, což vede k obezřetnějším volbám v různých aspektech života (Vágnerová, 2007).

Sociální a emocionální rozdíly mezi dospíváním a dospělosti se taky liší. Během dospívání se jednotlivci více zaměřují na vztahy s vrstevníky, formování identity a zkoumání nezávislosti. Toto stadium je charakterizováno zvýšenými emocemi, rizikovým chováním a silnou touhou po autonomii. Naproti tomu dospělost přináší posun k navazování dlouhodobých vztahů, kariéřnímu rozvoji a přibírání větší odpovědnosti v osobním ale i v pracovním životě. Dospělí mají tendenci upřednostňovat stabilitu, bezpečnost a dlouhodobé cíle, což odráží zralejší a odměřenější přístup k sociálním interakcím a emoční regulaci (Vágnerová 2012, 2007).

Sova (2018) tvrdí, že biologické rozdíly mezi adolescencí a dospělosti hrají zásadní roli při určování sportovní výkonnosti a rizika zranění. Je nezbytné si uvědomit, že někteří jedinci přirozeně tíhnou ke sportu a cvičení, což naznačuje genetickou predispozici nebo čas no expozici fyzickým aktivitám. Naproti tomu historické perspektivy odhalují, že přechod z dětství do dospělosti nebyl ve středověku tak výrazný jako dnes, což naznačuje, že moderní chápání dospívání a jeho vlivu na sportovní výkon se postupem času vyvíjel. Tyto biologické variace během vývojových fází mohou významně ovlivnit sportovní schopnosti jedince a náchyllost ke sportovním zraněním.

2.7.2 Fyziologické rozdíly

Macek (2003) vidí dospívání tak, že jednotlivci zažívají rychle růstové skoky, které vedou k významným změnám výšky, mocnosti a tvaru těla. Toto období je charakterizováno rozvojem sekundárních pohlavních znaků, jako je růst prsou už jen a prohlubování hlasu u mužů. Naproti tomu dospělost vyznačuje stabilizaci růstu, kdy jedinci dosahují plného výškového a váhového potenciálu.

Charakteristickým prvkem pozdní Adolescence po oblasti fyziologické stránce, je dosažení pohlavní zralosti. Změny, které období zrání provázejí, zasahují do života adolescenta vlivem hormonálních pochodů na nervovou soustavu, ale také tím, že adolescent změny na svém těle pozoruje. Tělo a jeho vzhled se pro adolescenta stávají důležitou součástí identity. Adolescent se potřebuje líbit i sobě i jiným. Péče o tělesno se tak stává nezbytnou součástí života (Vágnerová, 2012). Adolescent také pozoruje to, že okolí ho začíná vnímat jinak a jinak se k němu chovají ostatní dospělí (Langmeier, 2006). Dospělí, naopak už tolik neřeší svou vnější stránku, ale spíše vnitřní. Mají nastavené hodnoty a zaměřují se spíše na osobní a karierní růst (Thornová, 2015).

Jeden z nenápadnějších rozdílů je v růstu a fyzickém vývoji. Adolescenti jsou stále v procesu růstu, což znamená, že jejich kosti, svaly a orgány se nadále vyvíjí. Tento pokračující vývoj ovlivňuje jejich sílu, vydrž a celkovou fyzickou zdatnost (Šmíčková-Čížková, 2010). Na druhou stranu dospělí obvykle dosáhli úplné fyzické zralosti, což znamená, že jejich těla jsou vyvinutější a stabilnější, což jim ve sportu může poskytnout výhody v oblasti síly a vytrvalosti (Thornová, 2015). Perič (2012) uvádí že, adolescenti při dospívání mohou být biologicky retardovaní nebo akcelerovaní.

Pokud je adolescent biologicky retardovaný, má pomalejší rychlost vývoje, než je průměrná. To se může projevit několika způsoby, jako je opožděný růst, pozdní nástup puberty nebo pomalejší kognitivní vývoj. Příčiny biologické retardace se mohou velmi lišit, včetně genetických fakturu, nutričních nedostatků, hormonální nerovnováhy nebo vlivu prostředí. Jedinec, kterému je podle kalendářního věku 16 let ale je biologicky retardovaný má podle biologického věku 14 let, a tak je jasné že ve podávání sportovních výkonů bude nedostačující své věkové kategorii (Perič, 2012). Biologicky akcelerovaní jedinci mají rychlejší než průměrnou rychlost vývoje. To může zahrnovat časný fyzický růst, předčasnou pubertu nebo pokročilé kognitivní schopnosti. Adolescenti, kteří jsou výrazně před svými vrstevníky v dovednostech, řešení problému nebo ve fyzickém rozvoji, jsou příklady biologické akcelerace. Stejně jako retardace, i akcelerace může ovlivněno kombinací genetických enviromentálních a zdravotních problémů. Tedy jedinec který má kalendářní věk 16 let ale je biologicky akcelerován, má biologický věk 18 let, a tak zvládá podávat sportovní výkony hodné nejen své věkové kategorie ale i kategorie starší. Akcelerovaní jedinci bývají většinou posunuti k vyššímu ročníku, aby se mohli rychleji rozvíjet (Perič 2012).

2.7.3 Intelektuální rozdíly

Adolescenti aktivně zkoumají různé koncepty a pojmy v oblasti fyzikálního světa, analyzují jejich vzájemné vztahy a důsledky různých kombinací. Stejně tak se zaměřují na zkoumání sociálních, morálních, filozofických a duchovních aspektů a rolí, které přijímají ve společnosti. Tento proces experimentace a objevování umožňuje adolescentům lépe porozumět světu kolem sebe a vyvíjet své myšlení a hodnoty. Postupně adolescenti začínají rozumět možným rizikům, vážít si důsledku svých rozhodnutí a častěji se uchýlovat k poradě s odborníky. Jejich schopnost uvažování se stále více blíží té dospělých – kromě logických argumentů začínají brát v úvahu také své emoce, vztahy, osobní zkušenosti a potřebu vyhovět určitým sociálním očekáváním a být uznávány ve svém okolí (Macek, 2003).

2.7.4 Mentální rozdíly

Rozdíly v mentálním vývoji mezi adolescenty a dospělými jsou zřejmé a odrazují se v různých aspektech její chování a myšlení. V adolescenci dochází k různým změnám, které ovlivňují mentální funkce mladých lidí. Emoční labilita, typická pro rannou adolescenci, se později uklidňuje a stabilizuje, což znamená, že adolescenty začínají získávat lepší kontrolu nad svými emocemi (Langmajer, 2006).

Hill (2004) poukazuje na to, že dospívající postupně přecházejí na formální logické operace a vykazují schopnost abstraktního myšlení, což znamená, že jsou schopni uvažovat o hypotetických situacích a strategiích. Vedle toho si adolescenti začínají uvědomovat své vlastní schopnosti a možnosti, což jim dává větší jistotu a motivaci pro dosažení svých cílů. Najít hranici mezi adolescencí a dospělostí může být obtížné, jak naznačuje Macek (1999), protože každý jedinec prožívá tento přechod individuálně. Je důležité nechat adolescenty vyjadřovat své potřeby a pocity, což jim pomáhá lépe porozumět sobě a lépe se vypořádat s nároky každodenního života. Zároveň je důležité si uvědomit, že adolescenty provází i fyziologické změny spojené s dosažením pohlavní zralosti, což ovlivňuje její vnímání vlastního těla a identity (Langmajer, 2006).

Tělesný vzhled se pro ně stává důležitou součástí jejich identity a může ovlivnit jejich sebevědomí a sebeúctu. Ačkoli existují určité biologické a sociální znaky dospělosti, každý jedinec prochází tímto procesem individuálně a může dosáhnout dospělosti ve svém vlastním tempu (Vágnerová, 2007).

2.7.5 Herní cíle a úkoly na základě odlišných věkových kategorií

Jak uvádí Perič (2012, s.16) „*děti nejsou malí dospělý*“, podle toho bychom jsme se ke nim měli i tak chovat. Družstva mládežnických a dospělých kategorií mají odlišné cíle a úkoly v tréninku. Zatímco dospělí se zaměřují na soutěžní úspěch a dosahování co nejlepších výsledků, u mládeže je klíčové rozvíjet herní schopnosti a formovat osobnost hráčů (Votík, 2016). Trénink mládeže má za cíl využít oblíbenou sportovní aktivitu k rozvoji přirozených schopností hráčů a současně podpořit různé aspekty jejich osobnosti. Hlavním úkolem tréninku mládeže je učit a naučit hráče hrát sportovní hru a rozvíjet jejich dovedností v souladu s jejich věkovými a individuálními potřebami. K tomu je nezbytné poskytnout vhodné podněty a podmínky pro efektivní motorické učení, které respektují věková specifika hráčů. Obsah tréninku je určen širokou škálou dovedností, které se hráči postupně učí, a je důležité, aby byl systematický a nebyl příliš často měněn na základě výsledků z posledních utkání (Votík, Zalabák, 2011).

Domnívám se, že hlavním rozdílem mezi tréninkem dětí a tréninkem dospělých je že u dětského týmového tréninku, je na prvním místě proces učení a vzdělávání a až na druhém rozvoj kondiční složky. Jde tedy především o vytváření nových cvičebních programů v rámci nervosvalového systému, a to jak konkrétně pro fotbal, tak i programu využitelných pro obecné aktivity a další pohybové aktivity. Trénink dětí se zaměřuje na hru nebo na procvičování a zdokonalování obecné motoriky. Žákovské kategorii se hledí především na osobní dovednosti (Votík, 2016). Tento důraz na tréninkový obsah je dáno především tím, že školní věk, je nejlepším obdobím pro motorické učení a rozvoj určitých pohybových schopností, což je tzv. senzitivní období (Perič, 2012). Při pohledu na trénink dospělých můžeme předpokládat, že jsou preferovaný kratší časové rámce. Rozhodující je teď tento zápas, tato sezóna (Votík, Zalabák, 2011). Starost o přítomnost nemůže u výchovy dětí chybět. Starost o budoucnost by tam měla doplnit nebo dokonce zatemnit starost o přítomnost. Jedním z nejdůležitějších a méně obtížných úkolů dětského trenéra je co nejlepší kombinace obou časových rámců. V praxi mají trenéři potíže s hodnocením vlastní práce, protože na rozdíl od tréninku dospělých jsou konečné výsledky viditelné pro rodiče vedení až se mnoholetým odstupem. Smyslem výchovných akcí pro dospívající hráče není vychovat z nich poslušného a vzorného „beránka“. Na druhou stranu je však třeba připomenout, že má-li být hráč efektivním členem týmu v žácích, dorostu ale i dospělých, měl by se z něj stát člověk, který dokáže maximalizovat své schopnosti a výkon na hřišti, a to i tím, že ho trenéři formují i mravně

nejenom herně (Votík, 2016). Další důležitá vlastnost tréninku závisí na rozdílech mezi dětským a dospělým organismem a spočívá ve schopnosti se adaptovat na maximální možnou zátěž na hranici možností organismu. U dospělých je v určitých obdobích ročního tréninkového cyklu nutno maximalizací zátěže nastolení nového, individuálního maximálního tréninkového stavu. U dětí a dorostenců vzhledem k věkovým charakteristikám vždy dbáme na přiměřenost zátěže na růst organismu a na účinky, zejména intenzita a zdravotní rizika zvolené zátěže (Votík, 2007). Ve skupině mládeže je opravdu upřednostněn rozvoj individuálního herního výkonu (IHV) spíše než týmového herního výkonu (THV), protože je potřeba dosáhnout vysoké úrovně IHV u všech hráčů. Rozhodující změny IHV lze dosáhnout pouze tréninkem v průběhu vývoje organismu hráče, tedy v dětství a dospívání (Votík, 2003). Za nejvhodnější období, Perič (2012) považuje věk mezi 6. a 12. rokem života pro rozvoj pohybových schopností které souvisejí s rozvojem IHV. Rozvoj týmové herní výkonnosti (THV) je nezastupitelným, ale druhotným cílem. Úkolem trenérů mládeže, není najít nejlepší tým a nechat ho odehrát co nejvíce zápasů, ale starat se o co nejlepší růst IHV, zejména u talentovaných jedinců. Jedním konkrétním příkladem by mohl být požadavek na rotaci hráčů mezi více herními pozicemi v průběhu utkání, aby bylo dosaženo maximální všestrannosti u každého hráče (Votík, Zalabák, 2011). Rozdílné preference adolescentů a dospělých k těmto dvěma typům herního výkonu se projevuje mimo jiné i v rozdílech ve smyslu her v těchto kategoriích. Utkání pro trenéry mládeže představuje nenahraditelnou formu testování individuálního zvládnutí herních dovedností. Zároveň slouží jako motivační faktor a dále se stává nenahraditelným prostředkem rozvoje nejen týmového, ale individuálního herního výkonu. V dospělých kategoriích naopak jde o nejdůležitější část daného mikrocyklu a vše se podřizuje tomu, aby trenér a tým, zvládnul a úspěšně zakončil mikrocyklus – vyhraným utkáním (Votík, 2016).

2.8 Současný stav poznání

Himsworth (2020) tvrdí, v moderním fotbalu existuje obrovská rozmanitost nastavení kopu od branky. Společným tématem všech různých formací rozestavení, je důležitost toho, aby hráči měli míč pohodlně u nohy a uměli hrát pod tlakem. Na hráče v první linii, především tedy obránce a brankáře, jsou kladeny vysoké nároky, především aby byly dobrý v držení míče. Projevuje se v tom vývoji hry zezadu, protože před 20 lety tomu tak nebylo. Od obránců se očekávalo, že budou bránit a budou mít jen velmi malé schopnosti směrem dopředu, když budou mít míč u nohy. To se však v rámci moderního

obrazu fotbalu drasticky změnilo. Stále přibývá mnoho trenérů, kteří preferují hru nakrátko zezadu a vidí v ní potenciál. Je také důležité zmínit, že pro hru zezadu je nezbytné mít klid, což znamená mít dobré mentální vlastnosti. Když soupeřův tým v první fázi presuje, musí být hráči, kteří drží míč, schopní zachovat klid, aby udržely míč a zajistili, že nedojde ke ztrátě. Vlivy prostředí, jako je povzbuzování fanoušků, když bránící tým agresivně presuje, mohou také ovlivnit klid hráčů na míči, nicméně ty nejlepší dokážou i pod tlakem zůstat klidní a hrát s lehkostí. To je pro založení útoku příkopu od Branky zásadní.

Je pravda že fotbal se za posledních 20 let neskutečně zrychlil. V dnešní době není útočník, který když jeho mužstvo přijde o míč nebrání. Útočníci jsou první hráči, kteří se zapojují do bránění a spouštějí bránění. To však má ale následky na obránce a brankáře. Chris Loxton a Arsène Wenger (2021) nastínili jaké dovednosti jsou velmi důležité při zakládání útoku pro brankáře a obránce. Hráči a brankář jsou pod neustálým tlakem, to na ně vyvíjí mnohem větší tlak než kdykoli předtím a musí být dobře technicky zdatný. Rozehrávající brankář by měl umět kopat do míče stejně dobře jak pravou, tak levou nohou a umět zvolit to správné řešení situace. Pokud bude druhý tým moc nalezly a vyskytne se možnost rychlého protiútoku, tak zvolit ten, pokud je nutno dát prudkou přihrávku na pravého stopera a založit útoku postupně, tak zvolit ten přístup. Brankář se zkrátka musí umět dobře rozhodovat v těchto situacích, aby nedošlo případně hned na začátku ke ztrátě míče.

Mendes et. al. (2023) vydali studii která analyzovala strategii kopu od Branky během UEFA Euro 2020 a přinesla zajímavé poznatky pro trenéry analytiky, kteří se snaží zdokonalit taktické strategie a tréninkové plány s tématem kop od branky. Studie se zaměřila na vztah mezi různými strategiemi kopu od branky a úspěchem útočných sekvencí během této fáze. Zjištění ukázalo, že krátké kopy od branky byly negativně spojeny s úspěšností útočných sekvencí, což odporovalo původní hypotéze. V závěrečné zprávě UEFA Euro 2020 se ukázalo, že pouze 4 týmy převážně přijali strategii postupného útoku (Portugalsko, Itálie, Maďarsko a Španělsko). To svědčí o tendenci v soutěži preferovat zakládání útoku dlouhým míčem, což by mohlo vysvětlovat vyšší úspěch úspěšnost této strategie. Kromě výše uvedeného zdůvodnění předchozí studie zkoumala špičkové evropské klubové soutěže a zjistila, že 71,6 % útočných sekvencí přímého útoku (dlouhým míčem) bylo úspěšných. V literatuře se jako úspěšná útočná situace definuje skórování nebo zakončení na bránu. Nicméně, v této studii byla útočná

sekvence považována za úspěšnou, pokud tým udržel držení míče v útočném středovém poli. Zjištění ukázala, že týmy preferovali spíše dlouhé kopy od branky, což vysvětluje vyšší úspěšnost této strategie. Následné studie by mohli rozšířit tuto studii do dalších lig a soutěží, aby lépe porozuměli dopadům strategii kopu od branky. Je důležité zohlednit určité proměnné, jako je taktická připravenost týmu, postavení týmu ve hře, nebo aktuální stav utkání, aby byly výsledky a aplikovatelné i v jiných situacích. Studie rovněž poukázána rozdělí mezi soutěžemi na národní a klubové úrovni, kde tréninkový čas a herní strategie mohou být odlišné. Národní týmy mohou mít jiný herní styl než kluby, ve kterých hráči hrají a ve kterých je tréninkový čas v průběhu roku výrazně vyšší. Tento problém ještě výrazněji vezmeme-li v úvahu, že mnoho národních týmů nemělo dostatek času na sehrání na národní úrovni. Celkově tato studie poskytuje nové poznatky o vztahu mezi strategiemi kopu od branky a útočnými výsledky ve fotbale na elitní úrovni.

3 CÍLE, ÚKOLY A HYPOTÉZY

3.1 Cíle

Analýza četnosti a úspěšnosti vybraných charakteristik standartní situace kop od branky ve fotbale u tří odlišných věkových kategorií.

3.2 Úkoly

- Rozbor současných prací zabývajících se tématem zakládání útoku při kopu od branky
- Určení hypotéz
- Zhotovení videozáznamů 5 utkání od každé kategorie
- Vymezení proměnných faktů na posuzování zakládání útoku
- Zhlédnutí všech utkání
- Analýza podle předem vytýčených proměnných
- Ověření hypotéz
- Závěrečné zhodnocení a doporučení

3.3 Hypotézy

1. Předpokládáme významně vyšší četnost v kategorii „Střední obránci uvnitř PÚ“ v porovnání s kategorií „Střední obránci mimo PÚ“ u sledované proměnné „Rozestavení útočícího týmu při kopu od branky“ u všech sledovaných týmů.
2. Předpokládáme, že v sledované proměnné „Rozestavení bránícího týmu při kopu od branky“ bude četnostně nejméně zastoupena kategorie „Obránci mimo Z1 a Z2“ u všech sledovaných týmů a že v ní nebudou významné rozdíly v procentuální úspěšnosti mezi sledovanými týmy.
3. Předpokládáme, že u sledované proměnné „Způsob zahájení kopu od branky“ bude četnostně významně nejvíce zastoupena kategorie „Krátkou přihrávkou na hráče uvnitř PÚ“ u všech sledovaných týmů.
4. U sledované proměnné „Úspěšnost založení“ předpokládáme významně nejvyšší četnost kategorie „Úspěšně založeno v Z1 a Z2, následně se míč dostane mimo Z1 a Z2 a je stále v držení útočícího týmu (Ú-založení 1)“ u týmu FC Sevilla v porovnání s ostatními sledovanými týmy.

5. U sledované proměnné „Situace po rozehrání v Z1 a Z2 (co se děje po první přihrávce)“ předpokládáme významně nejvyšší četnost v kategorii „Útok pokračuje v Z1 a Z2 – 4 a více dalších přihrávek uvnitř Z1 a Z2“ u všech sledovaných týmů oproti ostatním kategoriím.

4 METODIKA PRÁCE

4.1 Design studie

Táto práca bola spracovaná ako empiricko-teoretický výzkum deskriptivního charakteru. Vědeckou metodou bylo nepřímé pozorování prostřednictvím videozáznamu. Video záznamy vznikali pomocí speciální kamerou VEO, která byla umístěna na stojanu při postranní čáře v úrovni polovině hřiště.

4.2 Popis sledovaného souboru a sledovaného období

Sběr dat probíhal od července 2023 do dubna 2024 kdy se z tohoto období vybralo 5 utkání pro každou kategorii. U týmu Sevilla FC se mi podařilo získat pouze 4 ze 6 přátelských zápasů během letní přípravy 2023 kdy první utkání hrála proti Reálu Betis, které skončilo 1:0 pro Sevillu. V druhém utkání remizovala 1:1 s Crystal Palace, Třetí utkání prohráli 1:3 doma s 1. FC Magdeburg a v posledním, čtvrtém utkání si změřili síly s německým Hansa Rostock, který skončil pro Sevillu vítězně 2:1. V sezóně 2023/24 se Sevilla umístila na konečném 14. místě v tabulce La Ligy hned za týmem Celta Vigo se kterým si dělí 14. příčku se stejným počtem bodů – 41. Při týme FK Dukla Praha U19 to byly utkání z I. Celostátní ligy dorostu ročníku 2023/2024 proti Baníku Ostrava U19, s kterou remizovala 1:1. Proti Zbrojovce Brno U19 na domácí půdě vyhráli 4:0. Třetí utkání bylo proti Frýdku Místku U19 a opět utkání skončilo remízou 1:1. Obě letošní utkání proti Slovanu Liberec U19 skončili 3:2. Pražská Dukla se v letošní sezóně držela na okoli středu tabulky. Díky 38 bodům ze 28 utkání jsou na 8. příčce. U SK Motorlet Praha U18 jsme vybrali utkání ze letošní sezóny. V České divizi dorostu U19 si v prvním utkání změřili síly proti Baníku Sokolov U19 (1:1), na půdě Karlových Varů U19 prohráli vysoko 5:0. Utkání proti České lípě U19 skončilo nerozhodně 0:0. Doma prohráli s Teplicema U19 B 0:4 a v Litvínově s celkem U19 taky 4:1. Všechna dorostenecká utkání jsou mistrovská utkání a ze sezóny 2023/24. Celek Motorletu si momentálně nachází na 10. příčce ze 33 bodama. Sevilla FC hraje nejvyšší španělskou ligu – Primera División, videozáznamy se bohužel z těchto utkání nedalo sehnat. U dorosteneckých kategoriích se jednalo o I. Celostátní dorosteneckou ligu (FK Dukla Praha) a o ČDD U19 B (SK Motorlet Praha). Kategorie byly vybrané schválně na základě, že u dorostu se jedná o dorazové ročníky, které následně přecházejí do mužského fotbalu.

4.3 Metody a způsoby sběru dat

Na sběr dat bylo využito nezúčastněné pozorování a pořízení videozáznamu z utkání, které byly následně zanalyzovány, zhodnoceny, komparace materiálů a následná interpretace závěrů. Pozorování patří mezi empirické metody a předmětem zkoumání byly typické fenomény, stavy a prvky které jsou typické pro posuzování této činnosti. Podle Hendla (2016), je základem si předem stanovit cíle sledování. V této práci byli jako sledované jevy vybrány následující klíčové konkrétní charakteristiky zakládání útoku při kopu od branky:

Stav utkání:

- Rozehrávající tým vyhrává
- Rozehrávající tým vyhrává
- Stav utkání je nerozhodný

Rozestavení útočícího týmu při kopu od branky:

- Střední obránci uvnitř PÚ
- Střední obránci mimo PÚ
- Krajní obránci mimo PÚ v Z1
- Krajní obránci V PÚ
- Krajní obránci mimo PÚ v Z2
- Krajní obránci mimo Z1 a Z2
- Žádný střední záložník v Z2
- 1 střední záložník v Z2
- 2 střední záložníci v Z2
- 3 střední záložníci v Z2
- 1 útočník v řadě bránícího týmu kolem poloviny hřiště
- 2 nebo více útočníků v řadě bránícího týmu kolem poloviny hřiště

Rozestavení bránícího týmu při kopu od branky:

- V Z2 1 obránce
- V Z2 2 obránci
- V Z2 3 obránci
- V Z2 4 a více obránců
- Obránci mimo Z1 a Z2

Způsob zahájení kopu od branky:

- Krátkou přihrávkou na hráče uvnitř PÚ
- Střední přihrávkou na krajního obránce mimo PÚ do Z1
- Střední přihrávkou na krajního hráče mimo PÚ do Z2
- Na střední záložníky do Z2 v šíři PÚ
- Na hráče (útočníci nebo záložníci) mimo Z1 a Z2

Úspěšnost založení:

- Úspěšně založeno v Z1 a Z2, následně se míč dostane mimo Z1 a Z2 a je stále v držení útočícího týmu (Ú-založení 1)
- Založeno kopem od branky mimo Z1 a Z2 a je stále v držení útočícího týmu (Ú-založení 2)
- V zóně Z1/Z2 došlo k přerušení hry (faul, míč ze hry-aut, kop od branky, míč rozhodčího), avšak míč má v držení útočící tým (N-založení 1)
- V Z1/Z2 došlo ke ztrátě míče
- Situace po rozehrání v Z1 a Z2 (co se děje po první přihrávce):
- Útok pokračuje další přihrávkou mimo Z1 a Z2 ihned směrem k brance soupeře mimo Z1 a Z2
- Útok pokračuje v Z1 a Z2 – maximálně 3 další přihrávky, než míč opustí Z1 a Z2
- Útok pokračuje v Z1 a Z2 – 4 a více dalších přihrávek uvnitř Z1 a Z2

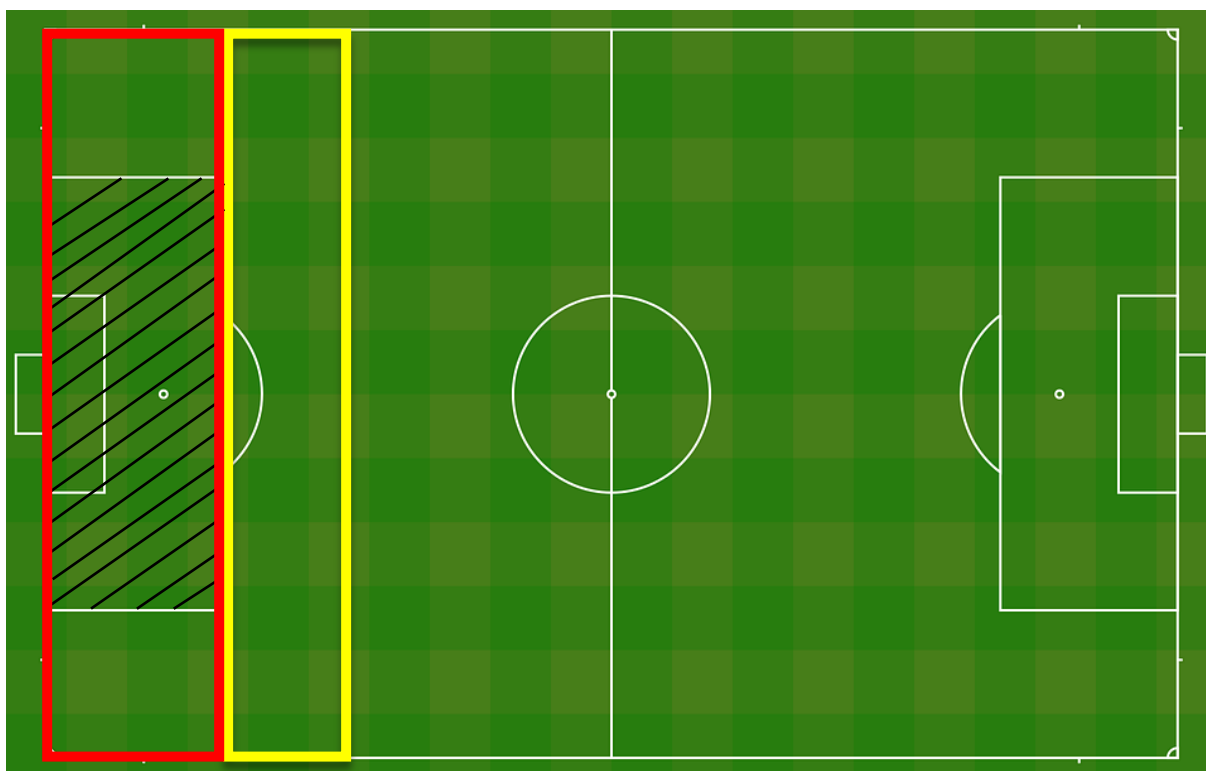
Vysvětlivky zkratk:

-pokutové území (PÚ)

Z1 – zóna 1 – červené území (celé PÚ + kraje hřiště v úrovni PÚ)

Z2 – zóna 2 – cca 15 metrů od PÚ (první třetina hřiště)

Obrázek 1 – Zaznačení zóny zakládání (zdroj: vlastní)

4.4 Analýza dat

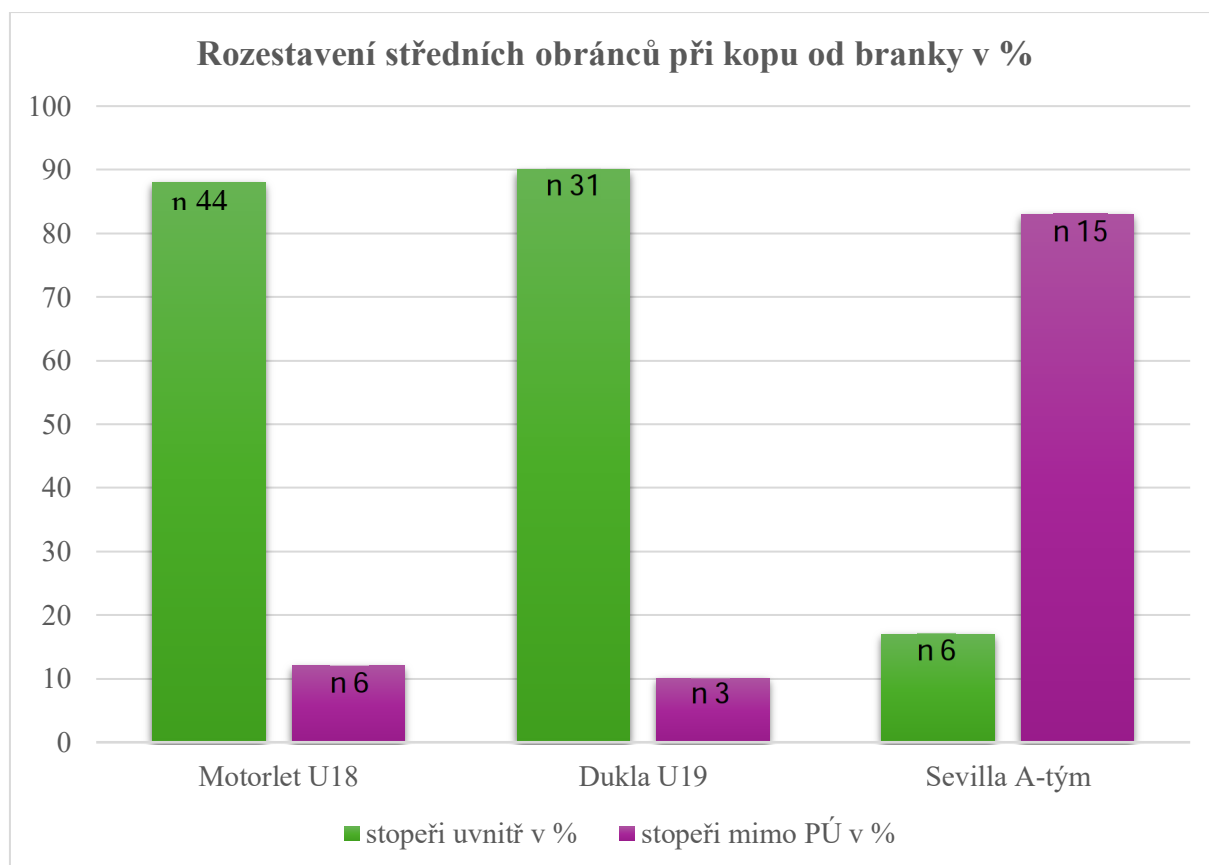
Výsledná data byla zaznamenána do předem připravených záznamových archů a následně do tabulky v programu Microsoft Excel, na základě, které byly vytvořeny sloupcové grafy, které ukazují procentuální výsledky jednotlivých sledovaných proměnných. Grafy vyjadřují četnostní a procentuální hodnoty, zaokrouhloeno na celé číslo úspěšnosti. Pro přijetí nebo zamítnutí hypotéz byl jako významný rozdíl použit procentuální rozdíl 20 procent, který byl klasifikovaný v tomhle případě jako významný.

5 VÝSLEDKY

V této kapitole se budu věnovat vyhodnocování naměřených výsledků které jsem naměřil u sledování 12 utkání. Výsledky jsem zaznamenával do tabulky a následně převedl do sloupcových grafů.

5.1 Rozestavení stoperů při kopu od branky

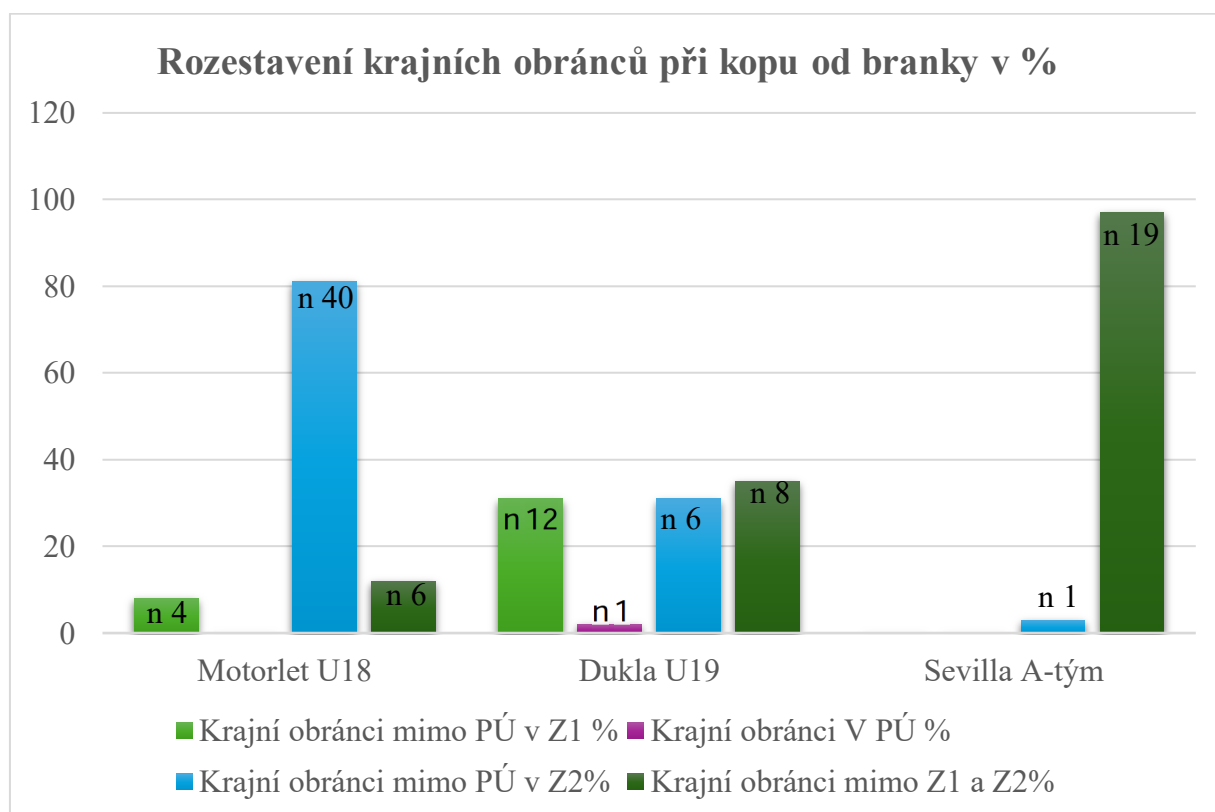
Při rozestavení střední obránců při kopu branky vidíme, že mládežnické týmy hrají ve většině se středními obránci uvnitř PÚ. Střední obránci Motorletu Praha byli při rozehrávce v pokutovém území celkem 44krát a mimo pokutového území jenom 6krát. Při rozehrávce Dukly Praha měli střední obránci postavení 3krát mimo pokutové území a 31krát uvnitř PÚ. Naopak v seniorské kategorii, Sevilly převládalo postavení středních obránců mimo v počtu 15krát v pokutovém území a 6krát mimo PÚ. Zde je vidět rozdíl mezi mládežnickým a seniorským fotbalem.

Graf 1 – Rozestavení středních obránců při kopu od branky (zdroj: vlastní)

5.2 Rozestavení krajních obránců při kopu od branky

Postavení krajních obránců odpovídá dnešním trendům. Dnešní trenéři chtějí mít vysoce útočné krajní obránce, a to vyžaduje vysoké postavení už při kopu od branky. Níže je vidět, že krajní obránci se u všech věkových kategorií vyskytovali ve většině případů vysoko, a to buď v zóně 2 (Motorlet U18 – 40krát, Dukla U19 – 6krát a Sevilla muži pouze jeden krát.) V postavení mimo zóny 1 a 2 měla Sevilla daleko navrch kdy obránci v postavení mimo zóny Z1 a Z2 se vyskytli až 19krát z 20.

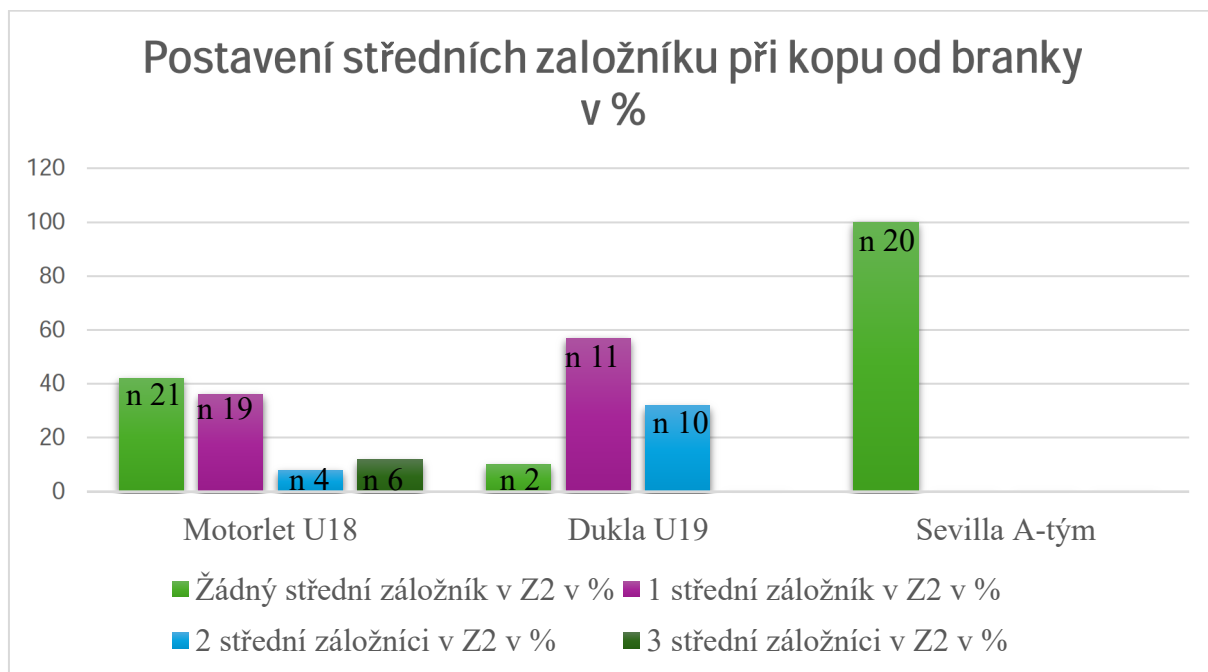

Graf – 2 Rozestavení krajních obránců při kopu od branky (zdroj: vlastní)

5.3 Postavení středních záložníků při kopu od branky

U rozestavení středních záložníků při kopu od branky je důležité podotknout že každý tým to může mít jinak. V mládežnických kategoriích záleží hlavně od nastavení klubu, tedy jakou hrou se chtějí prezentovat a k tomu spojené náležitosti. Čím vyšší kategorie, tým se víc soustředíme na výsledek, kdy za nepříznivého stavu se nechávají týmové taktiky a strategie být, a hraje se efektivně. Níže vidíme že u dospělého fotbalu ve velkém měřítku převládá vysoké postavení středních hráčů, kde naopak v kategoriích dorostu se to střídá. Při analýze Seville se ukázalo,

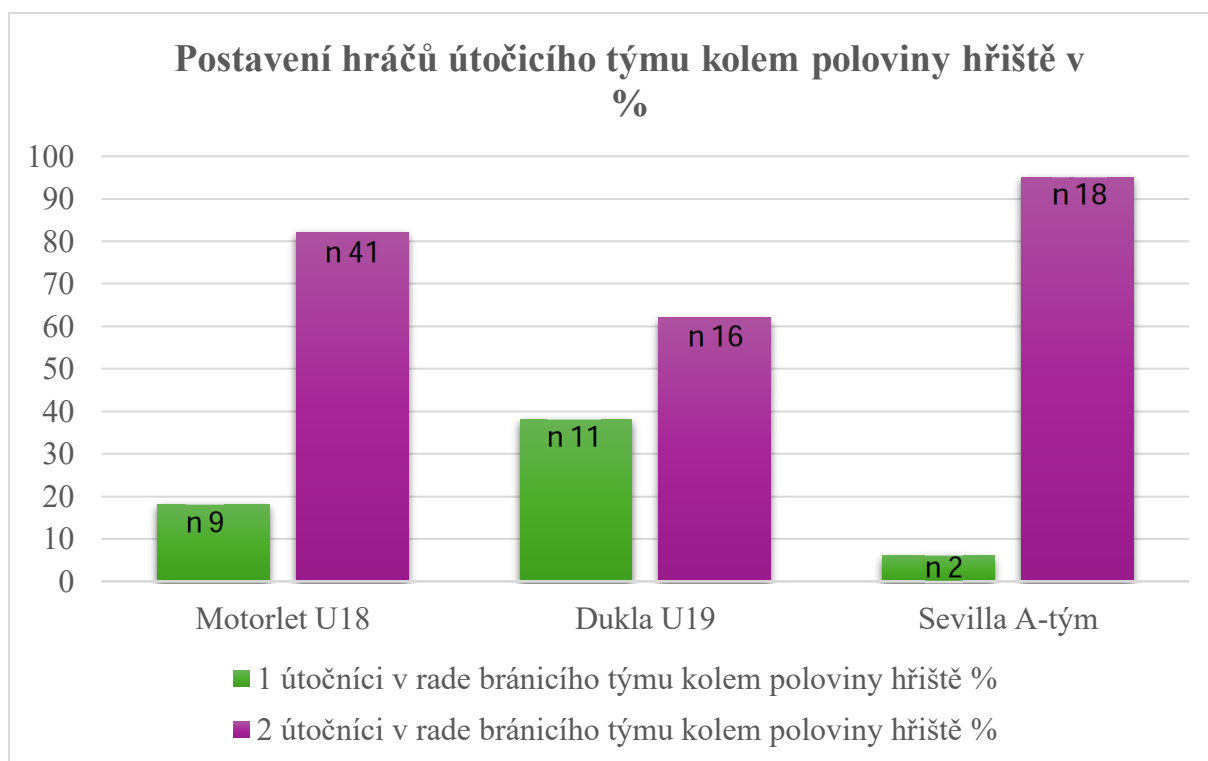
že ze 20 rozehrávek 20krát měla postavené střední záložníky mimo Z2. Při kategoriích U18 a U19 je vidět, že počet středních záložníků v zóně 2 často pohyboval mezi jedním až třema hráči.

Graf 3 – Postavení středních záložníků při kopu od branky v % (zdroj: vlastní)

5.4 Postavení útočníku rozehrávajícího týmu kolem poloviny hřiště

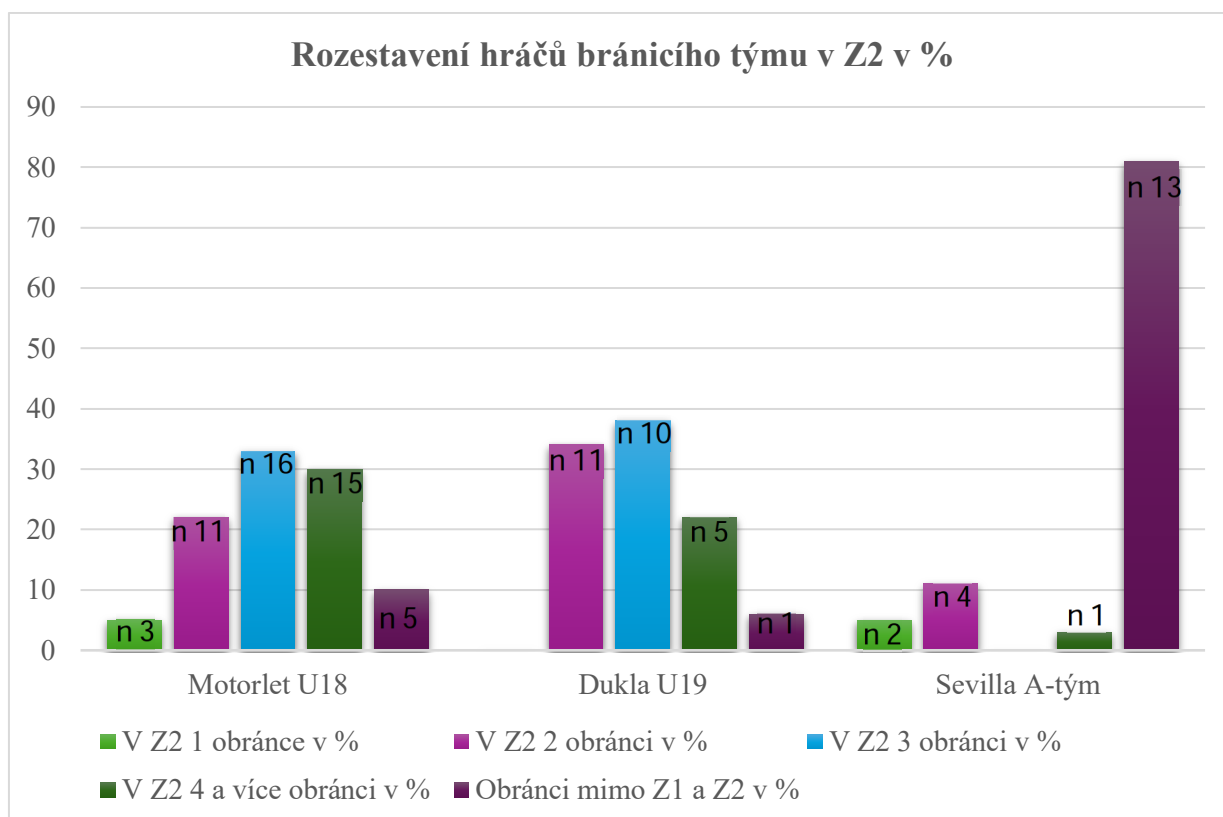
V tomto postavení srovnáváme, jestli měli týmy jednoho nebo 2 a více hráčů kolem poloviny hřiště. Na grafu můžeme vidět, že převládá početnější postavení kolem poloviny hřiště (při obranné řadě soupeře) a to hlavně u kategorií U18 kde to bylo 41krát z 50 a u dospělé kategorie – 18krát z 20. Hráči z U19 měli vyrovnanější postavení kdy z 27 založení ve 4 utkání, měli 11krát 1 hráče v obranné řadě soupeře a 16krát tam byli minimálně 2 hráči.

Graf 4 – Postavení hráčů útočícího týmu kolem poloviny hřiště v % (zdroj: vlastní)

5.5 Rozestavení hráčů soupeře

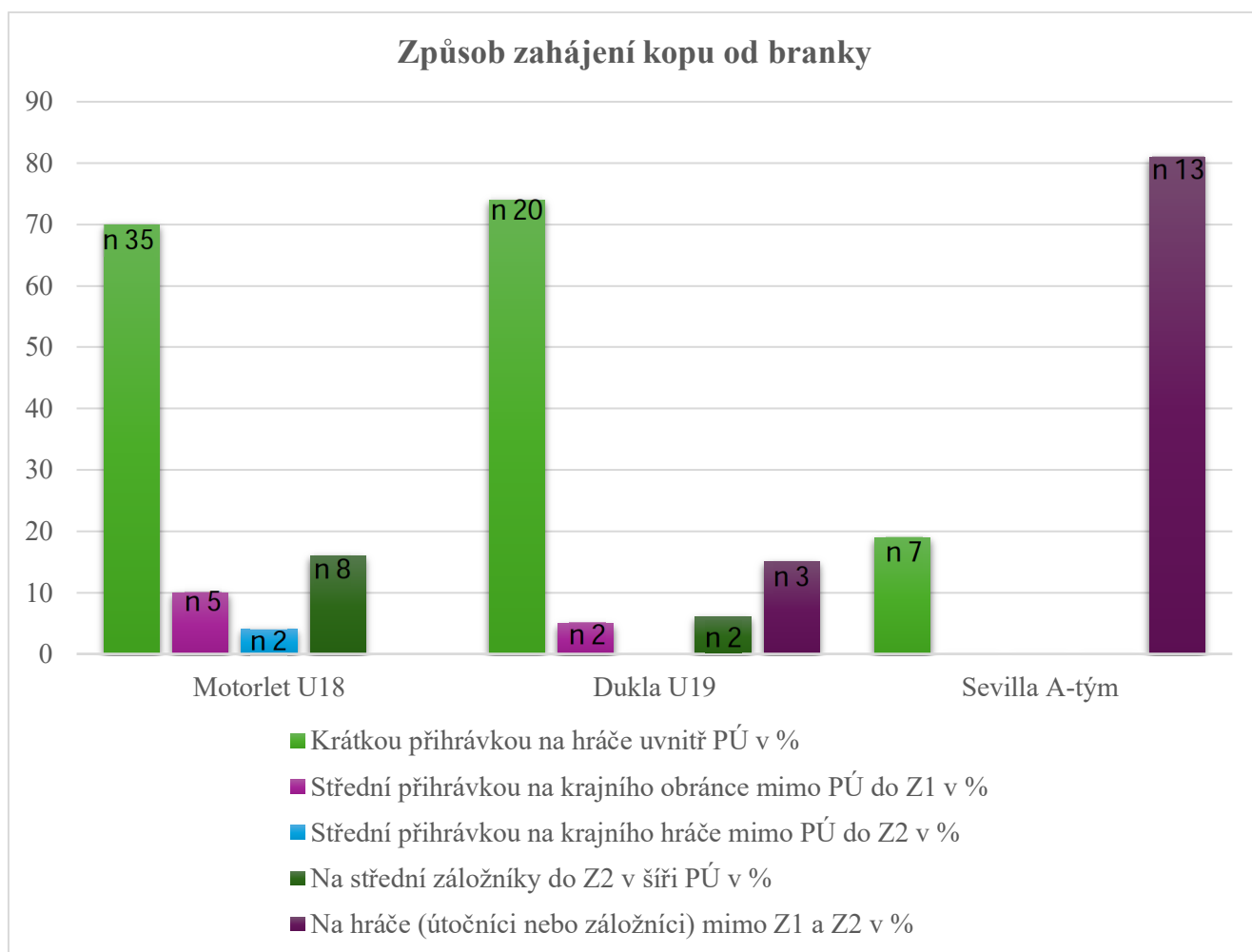
V tomhle grafu lze vidět, že dorostenecký fotbal je založen na vysokém presinku hned od začátku. Hráči U18 a U19 to měli při zakládání útoku při kopu od branky náročnější o obránce kteří se pohybovali v zóně 2. V kategorii U18 byli z 50 zakládání, 16krát tři obránci v zóně 2, 15krát čtyři a více, 11krát 2 obránci a 3krát jenom jeden obránce. Pouze 5krát neměli dorostenci Motorletu obránce při zakládání. Podobně to je u pražské Dukly U19 kdy 27 zakládání jenom jednou obránce v zóně 2. Jinak tam měli 11krát dva obránce, 10krát tři obránce a 5krát čtyři a více obránců. Při dospělém fotbalu se moc útočníci soupeře nepouštěli do bránění. Pouze jenom jednou byl jeden obránce v zóně 2, jinak 13krát hráči soupeře čekali nad zónou 2 na založení námi sledovaného týmu.

Graf 5 – Rozestavení hráčů bránícího týmu v Z2 v % (zdroj: vlastní)

5.6 Způsob zahájení kopu od branky

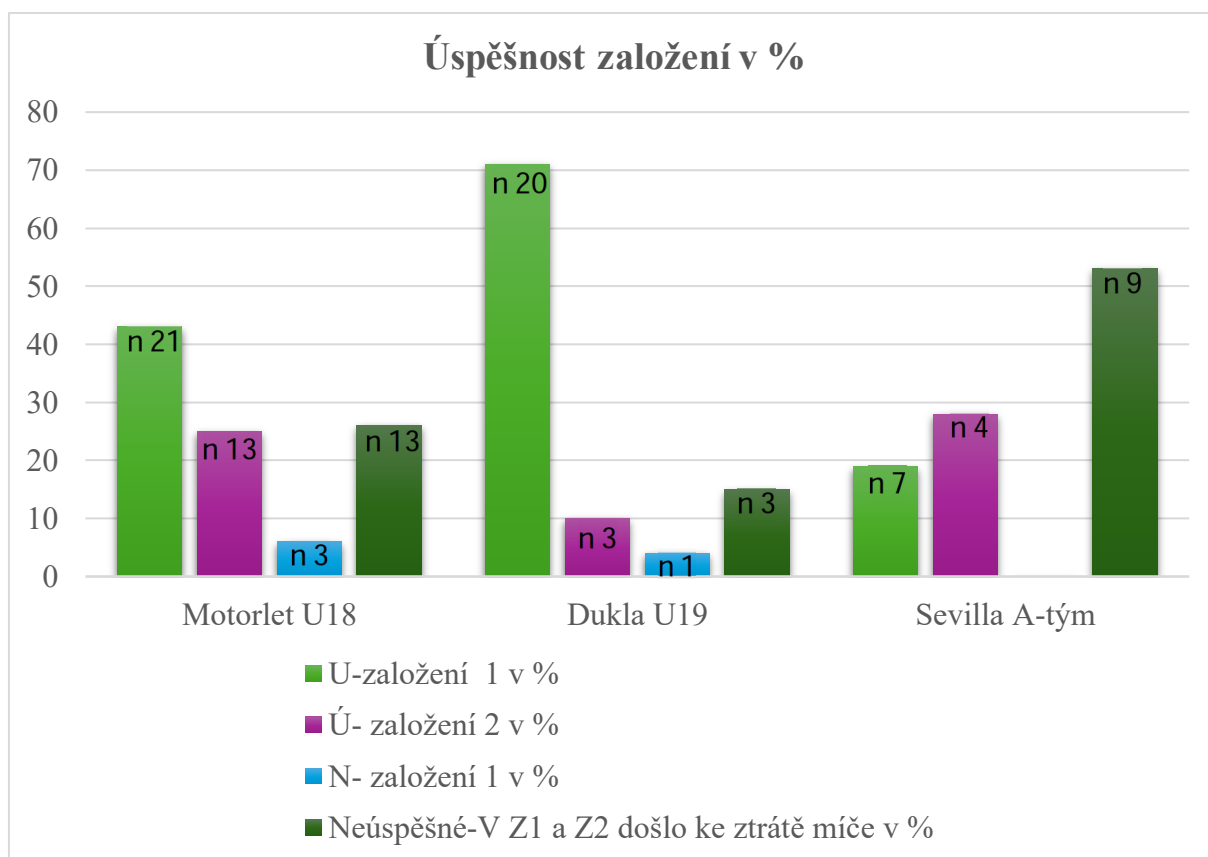
V této kategorii převládalo ve 2 třetinách založení přihrávkou na hráče uvnitř pokutového území (Motorlet U18 35krát z 50 a Dukla U19 20krát z 27) nebo na hráče mimo zónu 1 a 2 (útočníky nebo záložníky) a to u Sevilly kdy to bylo 13krát z 20. Sevilla využila rozehráni krátkou přihrávkou na hráče uvnitř PÚ jenom 7krát. Hráči Dukly dále zahájili hru na hráče mimo zónu 1 a 2 (útočníky nebo záložníky) 3krát, 2krát přihrávkou na střední záložníky v zóně 2 a 2krát přihrávkou na krajního obránce v zóně 1 mimo PÚ. Při Motorletu jsme viděli ještě 8krát zahájení dlouhou přihrávkou na útočníky nebo záložníky mimo zón 1 a 2, 5krát přihrávkou na krajního obránce mimo PÚ ale v zóně 1 a 2krát na krajního hráče který byl mimo PÚ v zóně 2.

Graf 6 – Způsob zahájení kopu od branky (zdroj: vlastní)

5.7 Úspěšnost založení

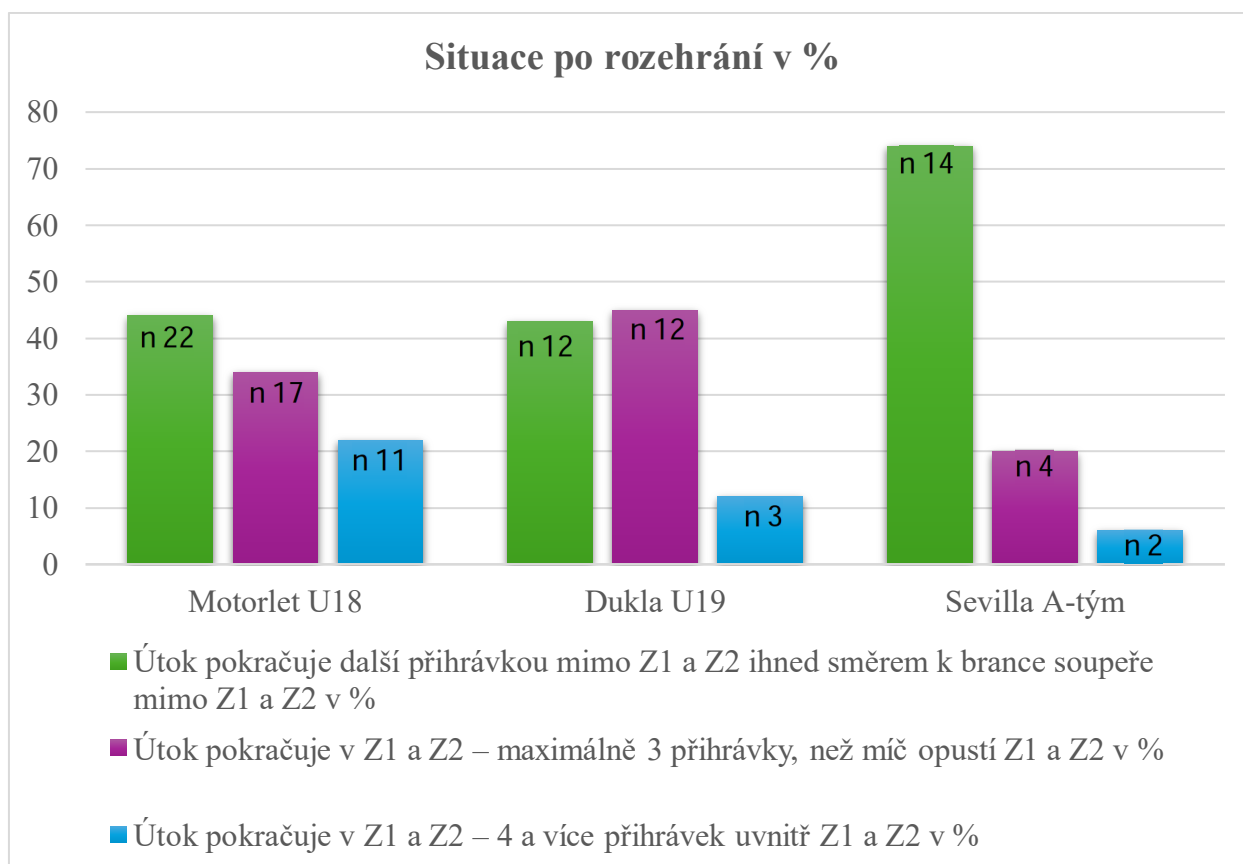
Při úspěšnosti založení jsme sledovali formu založení kdy se zakládalo v Z1 a Z2 a následně se míč dostal mimo Z1 a Z2 a byl stále v držení útočícího týmu. U dospělé kategorii se tak stalo celkem 7krát z 20. Při U19 to bylo 20krát z 27 zakládání a u U18 21krát z 50 zakládání. Druhý úspěšný způsob bylo založení kopem od branky mimo Z1 a Z2 ale míč musel být stále v držení. To se povedlo U18 celkem 13krát, U19 pouze 3krát a mužům 4krát. V neúspěšné kategorii 1 jsou zaznamenány založení které byly přerušeny faulem, autem, kopem od branky nebo míčem od rozhodčího. Tady můžeme vidět, že pouze 3krát v kategorii U18 a 1krát v U19 se to vyskytlo. V Z1 a Z2 došlo ke ztrátě míčů v seniorské kategorii 9krát, při U19 3krát a u U18 13krát.

Graf 7 – Úspěšnost založení v % (zdroj: vlastní)

5.8 Situace po rozehraní (co se děje po první přihrávce)

Při této kategorii můžeme vidět, že motorlet má zhruba nejvyrovnanější poměr situací po rozehraní kdy 22krát z 50 založení, útok pokračuje ihned další přihrávkou mimo Z1 a Z2 ke brance soupeře, 17krát si hráči Motorletu maximálně 3krát přihrají a pak míč opouští zónu 1 a 2 a 11krát si přihrají 4 a více krát, než míč opustí prostor Z1 a Z2. Hráči Dukly Praha U19 si jenom 3krát z 27 zakládání přihráli 4 a více krát v zónách 1 a 2, 12 krát hráli první přihrávkou mimo zóny 1 a 2 a stejně 12krát si dali maximálně 3 přihrávky v Z1 a Z2 než míč putoval mimo námi vyznačené zóny.

Graf 8 – Situace po rozehrání v % (zdroj: vlastní)

6 DISKUZE

Cílem práce je analýza četnosti a úspěšnosti vybraných charakteristik standartní situace kop od branky ve fotbale u tří odlišných věkových kategorií.

6.1 Verifikace hypotéz

Hypotéza 1: Předpokládáme významně vyšší četnost v kategorii „Střední obránci uvnitř PÚ“ v porovnání s kategorií „Střední obránci mimo PÚ“ u sledované proměnné „Rozestavení útočícího týmu při kopu od branky“ u všech sledovaných týmů.

Hypotéza zamítnuta.

V hypotéze 1 jsme předpokládali, že bude výrazně vyšší četnost v kategorii „Střední obránci uvnitř PÚ“ v porovnání s kategorií „Střední obránci mimo PÚ“ u sledované proměnné „Rozestavení útočícího týmu při kopu od branky“ u všech sledovaných týmů. To se ale nepotvrdilo, nicméně 2 ze 3 týmů tuto hypotézu potvrzují. U obou mládežnických týmů byla výrazně vyšší četnost postavení středních obránců uvnitř PÚ, a to u týmu U18 až 88 % a u U19 až 91,2 % oproti postavení středních obránců mimo PÚ. Při seniorském týmu byl výrazně vyšší počet rozestavení, když střední obránci stáli mimo pokutové území a to 71,4 %. Myslíme si, že to je hlavně kvůli tomu, že při mládežnických kategoriích se dbá na neustále učení dětí hrát konstruktivně aby vyšli z dorazových kategorií jako hotový hráči pro dospělý fotbal. Naopak při utkáních mezi seniorskýma týmama jde hlavně o výsledek a pokud tým není stavěný na postupné zakládání útoku už při kopu od branky, nebo nemá na to typologické hráče, řeší se to dlouhou přihrávkou na hráče v obranné linii soupeře. Při analýze těchto tří týmů jsme mohli vidět, že když Seville nevycházela hra zezadu, nesnažila se o opakované zkoušení až kým se to nepodaří, ale hráli dlouhý míč do středového pásma a za předpokladu že míč získali, zakládali útok z úrovně poloviny hřiště. Při dorosteneckých kategoriích se uchýlovalo k nákopům jenom zřídka a to tehdy, když zakládající tým prohrával a tlačil ho čas, vyhrával a bylo „pár minut do konce“ nebo když bránící tým nalez ve velkém počtu na zakládající tým.

Hypotéza 2: Předpokládáme, že v sledované proměnné „Rozestavení bránícího týmu při kopu od branky“ bude četnostně nejméně zastoupena kategorie „Obránci mimo Z1 a Z2“ u všech sledovaných týmů a že v ní nebudou významné rozdíly v procentuální úspěšnosti mezi sledovanými týmy.

Hypotéza zamítnuta.

Při způsobu hry Sevilly v námi čtyřech sledovaných utkáních není překvapením, že ze 65 % nebyl žádný obránce soupeře v prostorách zakládání, a to hlavně kvůli tomu, že Sevilla hrála většinou dlouhé míče směrem na útočící hráče. U dorosteneckých kategoriích se potvrdilo to, že dorostenecký fotbal je nejběhavější fotbal vůbec. Hráči začínají hned bránit, běhají nahoru a dolů, a to se odzrcadlilo i v počtu obránců ve zónách. Jenom mizivé procento útoků se zakládalo bez přítomnosti obránců v zóně. Naopak s přítomností čtyř obránců to bylo 26 %, tří obránců 36 %, dvou obránců 28 % a 3 % byli v přítomnosti jednoho obránce. Týmy vysokým postavením obránců vystavují zakládající tým pod větší tlak, a tak hrozí větší možnost ztráty míče.

Hypotéza 3: Předpokládáme, že u sledované proměnné „Způsob zahájení kopu od branky“ bude četnostně významně nejvíce zastoupena kategorie „Krátkou přihrávkou na hráče uvnitř PÚ“ u všech sledovaných týmů.

Hypotéza zamítnuta.

Při hypotéze číslo 3, graf ukazuje, že mužstvo v dospělém fotbale zvolilo způsob zahájení kopu od branky krátkou přihrávkou na hráče uvnitř PÚ pouze ze 35 %. Zbýlých 65 % ukazuje že tým, hrál na hráče kolem poloviny hřiště. Jícha (2020) provedl měření, jestli dál dokopnou nohou hráči nebo brankáři, takže pokud je cíl zakládání dostat míč co nejrychleji a co nejbliž k brance soupeře je to adekvátní způsob. Dorazová kategorie Dukly – U19, využila způsob zahájení kopu od branky krátkou přihrávkou na hráče uvnitř PÚ v 74 %. Hráči Motorletu U18 o něco méně – 70 %. Při zakládání se často děje, že brankář nahraje hráči v PÚ a ten to následně hraje dlouhou přihrávkou směrem na útočnou dvojici nebo trojici co se stávalo v mnohá případech při kategorii U18 a v mnoha případech byl míč ztracen. Je důležité, aby se hráči jak v mládežnických kategoriích, tak v dorosteneckých učily hrát co možno nejvíc pod tlakem a pokud klubová koncepce ukazuje že chceme hrát konstruktivně od zadu, tak aby se nebáli hrát i za cenu ztráty míče.

Hypotéza 4: U sledované proměnné „Úspěšnost založení“ předpokládáme významně nejvyšší četnost kategorie „Úspěšně založeno v Z1 a Z2, následně se míč dostane mimo Z1 a Z2 a je stále v držení útočícího týmu (Ú-založení 1)“ u týmu FC Sevilla v porovnání s ostatními sledovanými týmy.

Hypotéza zamítnuta.

Při analýze úspěšnosti zakládání jsme přišli na to, že kategorie U19 má největší % úspěšnost založení v Z1 a Z2, kdy se míč následně dostal mimo Z1 a Z2 a byl stále v držení útočícího týmu a to bylo 74 %. Domnívám se, že to je hlavně z důvodů toho že Dukla Praha hraje I. Celostátní dorosteneckou ligu a hráči jsou tam, co se týče technických dovedností velmi dobře zdatný, hráči jsou dobře sehraní a konstruktivní založení řeší už od nízkých ročníků. Motorlet U18 měl četnost dané kategorie 42 %. Tým se snažil zakládat útok konstruktivně a udržet míč ve svém držení ale zde je vidět rozdíl mezi I. Celostátní dorosteneckou soutěží a českou divizí dorostu. Zkrátka někteří hráči nejsou tak dobře technicky na tom, jak by měli v této kategorii. FC Sevilla v porovnání s ostatními je na skvělé technické úrovni ale myslím si, že záměr trenéra ve 4 zhlédnutých utkáních během letní přípravy 2023 byl jiný, protože pouze 35 % zakládání bylo založeno v Z1 a Z2, kdy následně se míč dostal mimo zóny 1,2 a byl stále v držení útočícího týmu. Během letních přátelských utkání si trenéři a týmy zkoušejí různé varianty zakládání útoku při kopu od branky a domnívám se, že o to Seville v těchto utkáních šlo. Sevilla působí v první španělské lize kde se hraje velmi technický fotbal, a proto si nemyslím, že by Sevilla zahrávala i lize většinu svých kopů od branky dlouhou přihrávkou do souboje na útočící hráče.

Hypotéza 5: U sledované proměnné „Situace po rozehrání v Z1 a Z2 (co se děje po první přihrávce)“ předpokládáme významně nejvyšší četnost v kategorii „Útok pokračuje v Z1 a Z2 – 4 a více dalších přihrávek uvnitř Z1 a Z2“ u všech sledovaných týmů oproti ostatním kategoriím.

Hypotéza zamítnuta.

Většina týmu, pokud nemusela, tak se nezdržovala ve své první třetině hřiště ale naopak, snažila se co nejrychleji dostat do soupeřové poslední třetiny hřiště. Nejvyrovnanějším týmem byla dorostenecká Dukla, které útok pokračoval ve 44 % hned další přihrávkou mimo zóny 1 a 2, stejným procentuálním podílem padlo v zóně 1 a v zóně 2 maximálně 3 přihrávky, než míč opustil zóny a ve 12 % útok pokračoval v Z1 a Z2 kde si hráči minimálně 4krát přihráli. Jak jsem vzpomínal při rozebírání hypotézy č.3 Motorlet U18 velmi často rozehrál krátkou přihrávkou ve svém PÚ, ale míč hned další přihrávkou opustil vyznačené zóny zakládání. Proto ve 44 % je zastoupený útok který hned další přihrávkou opustil zóny 1,2. 22 % založení splnilo hypotézu, tedy útok pokračoval v zónách 1 a 2 kde si hráči přihráli nejmíň 4krát. Zbýlých 34 % bylo zastoupeno v zakládání útoku v zónách 1,2 kde si útočící tým přihrál maximálně 3krát, než míč opustil prostor vymezený zakládání. I když je to nejmíň ze tří možných způsobů

založení, je vidět, že hráči Motorletu se snaží hrát konstruktivně a nebojí se držet míč ve své nejnižší zóně a snaží se hrát i pod tlakem. A-mužstvo Sevilly hrálo většinu svých založení útoku dlouhými přihrávkami na útočníky proto jenom z 10 % je zastoupené zakládání útoku v zóně 1 a 2 kde si hráči přihrají nejmín 4krát, než míč opustí dané zóny. Ze zhlédnutých videí je vidět, že Sevilla se spíš soustředí na překonávání středního bloku než na zakládání útoku při kopu od branky.

6.2 Diskuze k ostatním výsledkům

V dalších třech grafech jsme se zaměřili na postavení středních záložníku, útočníku a postavení krajních obránců při zakládání útoku při kopu od branky. Při postavení středních záložníků lze vidět, že kategorie U18 a U19 mají spolu ze 60 % v zóně 1 nebo 2 středový záložníky, kteří pomáhají v zakládání útoku. Naopak záložníci Sevilly ze 100 % nebyli v zóně vymezené zakládání, myslíme si, že je to hlavně z důvodu, že Sevilla 65 % svých založení zahrávala dlouhou přihrávkou na útočné hráče v okolí poloviny hřiště. Všechny tři týmy při analýze počtu útočících hráčů v úrovni obranné řady soupeře ukazují, že stáli nejmín 2 hráči – U18 82 %, U19 59 % a A-mužstvo Sevilly 90 %. Odpovědí, proč je tomu tak, považujeme, že za to může taktika a rozestavení hráčů. Čím více vlastních hráčů máme na vlastní polovině při rozehrávce od brány, tím více obránců jde taky. Navíc spadnutí „dolů“ příliš mnoho hráčů způsobí to, že si hráči navzájem zavřou volný prostor, kam lze naběhnout a tím vytvořit přečíslení. Při způsobu hry Sevilly v námi čtyřech sledovaných utkáních není překvapením, že ze 65 % nebyl žádný obránce soupeře v prostorách zakládání, a to hlavně kvůli tomu, že Sevilla hrála většinou dlouhé míče směrem na útočící hráče. Ukázalo se, že momentálním trendem ve fotbale je vysoké postavení krajních obránců ze dvou důvodů. První, jak uvádí Fifa training center (2021), odtahují soupeřova obránce a tím vytvářejí prostor pro seběhnutí středového záložníka do krajního prostoru nebo možnosti vyvedení míče stoperem. Druhá, v dnešním fotbale se krajní obránce považuje jako falešné křídlo, tedy se od něj očekává velká podpora v útočné fázi. Vysoké postavení při kopu od branky jim šetří krokem při možnosti zaútočit. Při rozestavení kategorie U18 převahovali z 80 % postavení krajních obránců v zóně 2 což chápou, jelikož sám hraju krajního obránce a je to za mě ideální postavení. Krajní obránce je zhruba v půli vlastní poloviny a má to blízko jak zpátky „dolů“, do obrany ale zároveň blízko k útočení. Při kategorii U19 to bylo vyrovnanější. Ze 44 % procent stály krajní obránce mimo PÚ v zóně 1, 22 % měli postavení stejný jak u hráčů U18, ze 4 % stály v PÚ a pouze ze 30 % stály mimo zóny 1,2. Krajní obránce měli vysoké postavení jenom z toho důvodu, že bránící tým bránil až od půlky nebo brankář rychle rozehrával a beci se tedy nestihli dostat do optimálního postavení. U Sevilly

je postavení krajních obránců v 95 % vysoké – mimo zóny 1 a 2. Je to hlavně z toho důvodu, že Sevilla hrála hodněkrát dlouhou přihrávku do útočné trojice, a tedy jak krajní obránci, tak i stoperů i zbytek týmu byl mimo námi vyznačených zón. Hypotéza č.2 nám dokazuje odlišnost týmů a jakou má každý tým ideologii. Zatím co Sevilla zakládala dlouhou přihrávkou a pak překonávala střední blok, Dukla Praha U19 zakládala už hned od branky a využívala rychlé přetočení těžiště díky práci středních záložníků a vysoce postavených krajních obránců.

6.3 Doporučení do praxe

Pro praxi bychom doporučili se určitě více věnovat v tréninkovém procesu video analýze. Myslíme si, že ve většině klubech by se mělo mnohem více pracovat s videem před nebo po tréninku, kdy si trenér připraví ukázkou dané situace, které chce své svěřence naučit. Ideálně z jejich samotných utkání a řešit s nimi detaily. Proč by měl krajní obránce stát tam, kde mají stát, z jakého důvodu padá v tomhle rozestavení jenom jeden středový záložník do vymezeného prostoru, jak souvisí součinnost středních záložníků s úspěšným založením útoku a mnoho dalších. Říct svým hráčům: „kluci jdeme zakládat útok z kopu od branky“, umí každý, ale nejdřív bysme se měli zaměřit na samotné detaily jednotlivých postů po taktické stránce a až následně by jsme šli na hřiště kde bychom se tomu věnovali. Hezkým příkladem je dorost Motorletu U18, kdy z 50 zakládání útoku po kopu od branky, 56 % rozehraných kopů zůstalo nejmíň 3 přihrávky v zónách 1 a 2 a hráči se snažili za každou cenu hrát konstruktivně i za cenu ztráty míče na vlastní polovině.

6.4 Silné a slabé stránky bakalářské práce

Za slabé stránky této bakalářské práce považujeme malé rozdíly mezi sledovanými kategoriemi. Kdybychom dělali práci znovu, zvolili bychom větší mezery mezi věkovými kategoriemi. Dále bychom analyzovali více utkání, aby byli větší výchozí data pro analýzu. Do proměnných parametrů bychom zapracovali větší členění přechodu ze zakládání útoku do vedení útoku – jestli hráči otáčeli těžiště před tím, než míč opustil zóny pro zakládání, nebo kolik průnikových přihrávek šlo přes dvě linie od obránců anebo jaká je ideologie pro zakládání útoku při kopu od branky v týmech které sleduji. Silné stránky v téhle práci vidíme, že srovnáváme dva týmy, které mají velkou mládežnickou základnu s týmem světového formátu. Od všech týmů jsme měli záznamy utkání z taktických kamer, kde je jasně a zřetelně vidět celé hřiště co je v našem tématu důležité a zvláště při týme jako je FC Sevilla je velice obtížné se dostat k těmto záběrům.

6.5 Doporučení pro budoucí výzkum

Pro budoucí výzkum bychom doporučili se více zaměřit na jednotlivé herní posty hráčů při zakládání. Co přesně dělají střední obránci, krajní obránci, středový záložníci, křídla a útočníci, jestli je důležité mít v zóně 1 nebo 2 více, nebo méně středních obránců a proč. Také bychom se více soustředili na výchozí rozestavení týmu, které zakládá útok. Týmy, které hrají ve formaci 4-3-3 nebo 3-5-2 mají jiné rozestavení hráčů při zakládání a proč je tomu tak. Jaké mechanismy se objevují při zakládání, tedy jestli cíleně hráči hrají určitou variantu založení.

7 ZÁVĚR

Hlavním cílem práce bylo zjistit četnost a úspěšnost standartní situace při kopu od branky ve fotbale u tří odlišných věkových kategorií, které byly: kategorie U18, kategorie U19 a muži. Při kategorii mužů se nám podařilo dostat k týmu světového měřítka kterým byla FC Sevilla která hraje nejvyšší španělskou soutěž. V dorosteneckých kategoriích jsme srovnávali dvě odlišné kategorie z dvou odlišných výkonnostních úrovní. Kategorii U18 zastoupil Motorlet Praha, kterého hráči hrají českou divizi dorostu U19. Kategorie U19 zastoupil vojenský tým FK Dukla Praha, která hraje I. Celostátní dorosteneckou ligu. Zjistili jsme, že rozdíly mezi dorosteneckými týmy nejsou až tak markantní, jako při srovnávání se seniorskou kategorií. Při analyzování způsobu zahájení kopu od branky jsme přišli na to, že dorostenecké týmy mají mnohem větší četnost zahrávání na krátko oproti týmu ze seniorské kategorie. V tréninkovém procesu bysme se měli více zaměřit na práci s videem a obeznámením hráčů s detaily a činnostmi daných postů při zakládání útoku při kopu od branky. Při Seville bych se soustředil v tréninkovém procesu na kvalitu a přesnost dlouhé přihrávky a následný represink s cílem zisku míče.

Seznam literatury

1. BEDŘICH, L. Fotbal, rituální hra moderní doby. Brno: Reppress, 2006. ISBN 80-210-3937-2.
2. BUZEK, M. Úspěšná přihrávka základ efektivní kombinační hry. Fotbal a trénink: Časopis unie českých fotbalových trenérů. Praha: Unie českých fotbalových trenérů, 2009, č. 3, s. 15-21. ISSN 1212-3390.
3. BUZEK, M. a MARVANOVÁ Z. UK FTVS. Fotbal. FTVS, UK. UK FTVS. Multimedialní učebnice SH II [online]. 2015, 13.9. 2016 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <http://web.ftvs.cuni.cz/eknihy/sportovnihry2/fotbal/index.php?c=2>
4. CHOUTKA, M. Sportovní výkon. Praha: Olympia, 1981.
5. MENDES De A., HENRIQUE M. et al. "Association between goal-kick strategies and the offensive outcome in the UEFA Euro 2020." Human Movement, vol. 24, no. 3, 2023, pp. 64-70. doi:10.5114/hm.2023.125924.
6. EKBLÖM, B. Football (Soccer). Oxford: Blackwell Science Publications, 1994.
7. ENGEL, F. Taktická řešení v útočné fázi. Fotbal a trénink. 2008. Roč. 4, str. 7.
8. FAJFER, Z. Trenér fotbalu mládeže (6-15 let). Praha: Olympia, 2005. ISBN 80-7033-933-0.
9. FAJFER, Z. a MAHROVÁ, A. Trenér fotbalu mládeže (16-19 let). Praha: Olympia ve spolupráci s Českomoravským fotbalovým svazem, 2009. ISBN 978-80-7376-051-9.
10. FAJFER, Z. a MAHROVÁ, A.. Trenér fotbalu mládeže (16-19 let). Praha: Olympia ve spolupráci s Českomoravským fotbalovým svazem, 2013. ISBN 978-80-7376-051-9.
11. Game Insights Episode 1: Building from goal kicks. (n.d.). FIFA Training Centre. <https://www.fifatrainingcentre.com/en/game/game-insights/building-from-goal-kicks.php>
12. HIIL, G. Moderní psychologie. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-641-1.
13. HENDL, J. Kvalitativní výzkum. Portál, 2016.
14. HIMSWORTH, O.. Variation of Goal Kick Setups. Online. Breaking the lines. 2020, roč. 2020. Dostupné z: <https://breakingthelines.com/tactical-analysis/variation-of-goal-kick-setups/>. [cit. 2024-04-30].
15. JÍCHA, Bc. F. Vybrané parametry hry nohou fotbalového brankáře. Online, Diplomová práce, vedoucí Mgr. Pavel Vacenovský, Ph. D. Brno: MASARYKOVA UNIVERZITA, Fakulta sportovních studií, 2020. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/k8yb5/Magisterska->

- prace-Filip-Jicha-Vybrane_parametry_hry_nohou_fotbaloveho_brankare.pdf. [cit. 2024-05-27].
16. KOLLATH, E. a SALCMAN, V. Fotbal: technika a taktika hry. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1336-5.
 17. LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D., Vývojová psychologie. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1284-9.
 18. Marcos, F. M. L., Sánchez-Miguel, P. A., Sáchez-Oliva, D., Alonso, D. A., and García-Calvo, T. Incidencia de la cooperación, la cohesión y la eficacia colectiva en el rendimiento en equipos de fútbol. (Incidence of the cooperation, cohesion and collective efficacy on performance in football teams). *Revista Internacional De Ciencias Del Deporte*, 2011. 7(26), 341–354. <https://doi.org/10.5232/ricyde2011.02601>
 19. LI, Ch. and ZHAO, Y. Comparison of Goal Scoring Patterns in “The Big Five” European Football Leagues. Online. *Frontiers in Psychology*. 2021, roč. 11. ISSN 1664-1078. Dostupné z: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.619304>. [cit. 2024-04-21].
 20. LIČKA, W. Přejchodové fáze – základ úspěchu mužstva. Fotbal a trénink. Unie českých fotbalových trenérů ČMFS, 1998.
 21. LIČKA, W. Přejchodová fáze – základ úspěchu mužstva. Fotbal a trénink. 1998. Roč. 3-4, str. 31.
 22. MACEK, P. Adolescence. Druhé, upravené vydání. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-747-7.
 23. MACEK, P. Adolescence. Praha. Portál, 1999. ISBN 80-7178-348-X.
 24. MATKOVICH, M. J. and DAVIS, J. Elite soccer drills. Champaign, Ill: Human Kinetics, 2009. ISBN 978-0-7360-7386-8.
 25. PERIČ, T. Sportovní příprava dětí. Nové, aktualiz. vyd. Děti a sport. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4218-2.
 26. PSOTTA, R. Fotbal: základní program. Edice metodických textů pro školní i mimoškolní tělesnou výchovu a sport 11-15letých žáků. Praha: NS Svoboda, 1999. ISBN isbn80-205-1001-x.
 27. ROTBAUER, N. Názory fotbalových brankářů na možnosti jejich kondiční přípravy. Praha, 2021. Bakalářská práce. UNIVERZITA KARLOVA, Fakulta tělesné výchovy a sportu.
 28. SOVA, D. Pohybová aktivita v prevenci rizikového chování v adolescenci. Bakalářská práce. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, 2018.

29. STRAFFORD, B. W., Smith, A., North, J. S., and Stone, J. A. Comparative analysis of the top six and bottom six teams' corner kick strategies in the 2015/2016 English Premier League. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 2019. 19(6), 904–918. <https://doi.org/10.1080/24748668.2019.1677379>.
30. SUCHÝ, J. *Scienza movens: sborník příspěvků z mezinárodní studentské vědecké konference konané dne 29. března 2011*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2011. ISBN isbn978-80-86317-84-7.
31. SÜSS, V. a MARVANOVÁ, Z. *Softball a baseball: technika, herní situace, pravidla*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0658-X.
32. ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, J. *Přehled vývojové psychologie*. 3., upr. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. ISBN 978-80-244-2433-0.
33. THOROVÁ, K. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0714-6.
34. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.
35. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1318-5.
36. VEČEŘA, K. a NOVÁČEK, V. *Sportovní hry III. Kopaná*. Brno: Masarykova univerzita, 1995. ISBN isbn8021010762.
37. VENCEL, A. *Tréner brankárov*. Bratislava: ITEM, spol., 2013. ISBN 978- 80-971447-7-7.
38. VOTÍK, J. *Fotbal – trénink budoucích hvězd druhé, doplněné vydání*. Grada, 2016. ISBN 978-80-271-9544-2.
39. VOTÍK, J. *Fotbal: trénink budoucích hvězd*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0463-3.
40. VOTÍK, J. *Trenér fotbalu "B" licence: učební texty pro vzdělávání fotbalových trenérů*. Praha: Olympia, 2001. ISBN 80-7033-598-X.
41. VOTÍK, J. *Trenér fotbalu "B" UEFA licence*. Vyd. 2. Praha: Olympia, 2005. ISBN 80-7033-921-7.
42. VOTÍK, J. a ZALABÁK, J. *Trenér fotbalu "C" licence*. 3. uprav. vyd. Praha: Olympia, 2007. ISBN 978-80-7033-962-6.
43. VOTÍK, J., ZALABÁK, J., BURSOVÁ, M. a ŠRÁMKOVÁ, P. *Fotbalový trenér: základní průvodce tréninkem*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3982-3.
44. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1318-5.

45. Yi, Q., Gómez, M. A., Wang, L., Huang, G., Zhang, H., and Liu, H. Technical and physical match performance of teams in the 2018 FIFA World Cup: Effects of two different playing styles. *Journal of Sports Sciences*, 37(22), 2019. 2569–2577. <https://doi.org/10.1080/02640414.2019.1648120>.

Přílohy

Seznam obrázků

Obrázek 1: Zaznačení zóny zakládání (zdroj: vlastní)

Seznam grafů

Graf 1: Rozestavení středních obránců při kopu od branky v % (zdroj: vlastní)

Graf 2: Rozestavení krajních obránců při kopu od branky v % (zdroj: vlastní)

Graf 3: Postavení středních záložníků při kopu od branky v % (zdroj: vlastní)

Graf 4: Postavení hráčů útočícího týmu kolem poloviny hřiště v % (zdroj: vlastní)

Graf 5: Rozestavení hráčů bránícího týmu v Z2 v % (zdroj: vlastní)

Graf 6: Způsob zahájení kopu od branky (zdroj: vlastní)

Graf 7: Úspěšnost založení v % (zdroj: vlastní)

Graf 8: Situace po rozehrání v % (zdroj: vlastní)